

Ärende

Gordievskij och Wallenberg-
fallet

Varum

Avd

Grupp

Mål

D

2

En I

Adress

AMBASSADEN LONDON

Pal

Text

... För Ängeby från Magnusson Pol 1:1 re Gordievskij
och Wallenbergfallet.

PRIMO: Vi har för dagen inga ytterligare frågor till Gordievskij
men kan inte utesluta att sådana ännu kan uppkomma. Däremot kan Du
låta meddela honom att vi talat med en av de personer i Moskva han
nämnde vid vårt samtal. Denne hade dock inget av intresse att
berätta. En av de andra två personerna som namngavs har kontaktats
av ryska säkerhetsministeriet och därvid förklarat sig icke ha
haft någon befattning med Wallenbergärendet.

SECUNDO: Inför nästa arbetsgruppsmöte i slutet av november
funderar jag icke desto mindre på ett besök i London för
ytterligare ett samtal med D. Jag återkommer alltså härom.

CABINET

Ex t:

Pol 1:1/depr Hans Magnusson/ACF

Ärendet

Datum

Wallenbergärendet

1993-10-01

AMBASSADEN BONN

Adress

Text Från Pol 1:1 (Magnusson) re Wallenbergärendet

Vi funderar på om det i samband med vår fortsatta utredning kring Raoul Wallenbergs öde vore värt mödan att utfråga förre östtyske spionchefen Markus Wolf. Såvitt bekant sitter han nu i husarrest i München. Skulle ni kunna fråga tyskarna underhand hur de ställer sig till en sådan kontakt ?

CABINET

Ex t: Magnusson Pol 1:1

exp 931001/af

Avsändningsadress
Pol 1:1/depr H Magnusson/ACF

Arenda

Wallenbergärendet

Datum
1993-10-01

Äre

Grupp

Möte

Adress

AMBASSADEN MOSKVA

Text

..... För ambassadören från Pol 1:1 re Wallenbergärendet.

PRIMO: Det synes, mot bakgrund av vår kännedom om ledningsförhållandena inom ryska myndigheter, angeläget att Du så småningom får till stånd ett möte med den nye säkerhetsministern Golusjko, givetvis när ni bedömer det som lämpligt med hänsyn till det politiska läget. Man kan då, förutom Wallenbergärendet, beröra den nya arbetsgruppen för försvunna fartyg. Det bör understrykas att vi är angelägna att bringa arbetet till ett slut så snart som möjligt men att det därför krävs att MB "lägger in ett kol extra" för att gå igenom alla tänkbara arkiv, akter med högsta sekretess, samt att allt görs för att leta upp f d medarbetare med kännedom om fallet resp. att genomföra och avsluta intervjuprogrammet.

SECUNDO: Nästa möte med arbetsgruppen föreslår vi äga rum vecka 48 (30/11 - 1/12).

TERTIO: Inför nästa samtal med Volko²zonov bör övervägas om han inte, som en uppmuntran, skall inbjudas till Sverige.

CABINET

Ex t:

ARKIVEXEMPLAR

Politiska avdelningen
Första enheten (Pol 1:1)

Dnr	Avd	Grupp	Mål
1993-10-01			
274/01	P	2	En

Pal

Minister Ragnar Ängeby

LONDON

Raoul Wallenberg och brittiska arkiv.

(1 bil)

Broder,

En svensk-rysk arbetsgrupp arbetar sedan september 1991 med att försöka kartlägga Raoul Wallenbergs öde. Ett stort antal dokument från ryska arkiv har överlämnats under arbetets gång. Uppgifter har under de senaste åren cirkulerat enligt vilka material om Raoul Wallenberg skulle finnas även i andra länders arkiv, särskilt i amerikanska men också i några andra länders.

I syfte att närmare utröna förekomsten av eventuellt material om Raoul Wallenberg i brittiska arkiv vore det värdefullt om ambassaden kunde begära att få hjälp med en genomgång av relevanta arkiv i Storbritannien. I samband med att en sådan begäran sker bör bifogade aide-mémoire med en kort beskrivning av ärendet överlämnas till FCO.

./.

Lage Olson

Ifylles av postexp

Avsändt med				Avsändn datum	Sign
☒ sv kurir	☐ utl kurir	☐ luftpost	☐ vanlig post	7/11-93	<i>AO</i>

1993-09-22

Raoul Wallenberg

Since September 1991 a Joint Swedish-Russian Working Group on Raoul Wallenberg has been trying to establish the full truth about the Swedish diplomat who saved Jews from being sent to German death camps in Hungary in 1944-45. Hundreds of documents have been retrieved from Russian archives, including those of former KGB, the Central Committee and the Foreign Ministry.

In order to get as a complete picture as possible about the fate of Raoul Wallenberg we have also asked for material existing in the U.S. on "War Refugee Board Activities in Sweden".

The Swedish Government would appreciate it if a search for possible material on Raoul Wallenberg could be undertaken in all relevant British archives, including those of the Foreign and Commonwealth Office, MI6 a.o. Where indicated and feasible, a search could of course also be undertaken by the Swedish side.

It is envisaged that similar requests will be made to some other countries.

Stockholm, 22 September, 1993

4575A
Politiska avdelningen
Första enheten (Pol 1:1)

ARKIVEXEMPLAR

Dnr	Avd	Grupp	Mär
1993-10-01	P		1(2)
274/00	P	2	Eu

Minister Stefan Noreén

MOSKVA

H E M L I G

Wallenbergärendet
(1 bil)

Broder,

Vi är inte aktiva endast i förhållande till Moskva i Wallenbergfrågan, utan även i några andra huvudstäder. Således har vi från Budapest erhållit en del intressanta dokument rörande förberedelserna för en rättegång 1953 avsedd att avslöja att JOINT utgjorde en täckorganisation för omfattande amerikansk terrorist- och spioneriverksamhet mot Sovjetunionen samt att övertyga omvärlden om att Raoul Wallenberg mördats på anstiftan av nämnda organisation. Dokumenten vittnar om hur undersökningsplanen lagts upp, men den bästa bilden av hela affären får man i bif. vittnesmål från Dr. Benedek, en av de anklagade. Rättegångs-förberedelserna avbröts efter Stalins död.

./.

Ifylles av postexp

Avsänt med
☒ sv kurir ☐ utl kurir ☐ luftpost ☐ vanlig post

Avsändn datum

Sign

5/10-93

ML

Samtliga dokument bör överlämnas till den ryska ordföranden i arbetsgruppen, Sokolov. Du bör därvid, förutom att kort redogöra för innehållet, särskilt peka på uppgifterna att flera sovjetiska säkerhetsofficerare deltog vid förhören. Det borde vara lätt att identifiera dessa och med utgångspunkt bl.a. därifrån finna material i säkerhetsministeriets och SVR:s arkiv. Det är naturligtvis möjligt att det mest intressanta kan finnas i presidentarkivet eller i Berijas efterlämnade material. Hursomhelst är det otänkbart att processen ifråga förbereddes utan klara direktiv från Moskva.

Sannolikt är det att rekommendera att dokumenten parallellt överlämnas till Vinogradov, MB och till SVR.

Hans Magnusson

/ACF

László Palástis reportage

10.

Vem dödade Wallenberg?

Avslöjande på Budapests Folkdomstol

Under pilkorsarnas skräckvälde kämpade den svenska hjälpaktionen ledd av Raoul Wallenberg övermänskligt mot pilkorsledarna, för att rädda så många människor som möjligt med hjälp av "svenska skyddsbrev".

Wallenberg, räddningsaktionens hjälte, försvann efter befrielsen. De stora utländska dagstidningarna och också ungerska pressen ägnade sig flera gånger åt beskikningssekreterarens försvinnande för, men man inte lyckats att lösa upp hemligheten. Senast har Jenő Levai, en känd expert av den fascistiska tiden, skrivit en bok om Wallenberg, men inte heller han kunde ge svaret på frågan vad hände med den modige mannen.

Fantastiska kombinationer, rykter bredde ut sig, ingen visste var och när Wallenberg försvann. Några trodde att veta, att han ville gå över till Buda efter Pests befrielse, för att förhandla

med pilkorsarnas ledare som flydde och för att rädda ett antal förföljda som gömde sig där. Wallenberg förhandlade med några om att bära honom över med båt till Buda som var belägrad då.

Folkdomstolen löste upp hemligheten nu.

Dezső László-rådet fällde dom i brottmålet "mördare av Maros gatan" och det går fram ur domens motivering, att Wallenberg verkligen lyckades att komma över till Buda.

Vår reporter lämnade följande rapport om huvudförhandlingen som var enastående spännande:

Bland anklagade fanns frisören Miklós Dési-Dregán, som var pilkorsarhusets "vice-distriktsbefälhavare". Folk(domstolens) åklagare stod upp efter bevisningsförfarande och tillkännagav följande:

- Jag ber om förhöret av förläggaren Károly Müller, som kan berätta om nya uppgifter rörande Dési-Dregán.

Jag anklagar Wallenbergs mördare!

Vittne: Ärade Folkdomstolen! Jag åtalar Miklós Dési-Dregán på grund av

mord mot den stora svenska
människovännen, Raoul Wallenberg!

(Domstols) ordförande: Ni får inte
åtala någon, ni får bara avlägga
vittnesmål. Vad vet ni om mordet mot
Wallenberg?

Vittne (han pekar på Miklós Dési-
Dregán som sitter på de anklagades bänk):
Jag anklagar den där mannen för att han
låt döda Wallenberg.

Ordförande: Vad vet ni om saken?

Vitte: När jag var i fångenskap av
pilkorsbanditer, under förhör och
fångenskap såg jag ständigt den där
mannen, som man berättade om för mig, att
han heter Hegyi. Sen dess minnas jag honom
med namnet Hegyi, men det blev det klart
här under förhandlingen, att jag
underrättats felaktigt den tiden,
eftersom han inte heter Hegyi utan Dési-
Dregán. Jag misstar mig inte, därför att
under flera veckor såg jag honom att
vidta åtgärder och ge befäl till mord. Den
13 januari 1945 var jag på förhör i Dési-
Dregáns rum, när han låt kalla in de
vanryktade bödelsdrängar av Bakonyvölgyi-
avdelningen och delade ut för alla två-
två kopierade foto. Bakonyvölgyi frågade
honom, vem är den här mannen? Dési-Dregán

svarade, att bilden visar den "gemena" Wallenberg som räddar judar.

Den andra bilden visade Wallenbergs bil. Dési-Dregán gav befäl, att om bilen ses, då ska den stoppas och Wallenberg därinne ska genast skjutas ihjäl. Pilkorsarna tog befälet till kännedom och gick.

Ordförande: Dési-Dregán, hörde ni vad vittnet sa?

Dési-Dregán: Ja visst, men jag inte kommer ihåg foton...

Ordförande (till Muller): Säg Dési-Dregán rakt i ansiktet vad ni berättade nu för oss.

Vittne (mot Dési-Dregán): Jag bedyr och jag bevittnar under edlig förpliktelse, att han hade många kopierade foto i handen. Den ena visade Wallenberg, den andra bilen och de utdelats till medlemmar av Bakonyvölgyi-avdelningen. Han gav dem anvisning att döda Wallenberg.

Dési-Dregán: Jag kommer inte ihåg på några foto.

Efter spännande konfrontationen avslutats bevisningsförfarandet. Därefter följde pläderingar. Veckan därpå fällde domstolen domen.

Domstolen fastställer...

Elva av de tretton anklagade dömdes till repet, bland de också Dési-Dregán, som deltog i avrättning av sjuklingar i sjukhuset på Maros gatan. Under domens motivering gjorde radsordföranden, Dezső László ett betydelsefult förklarande:

"Folkdomstolen fastställer på grund av vittnesmål bärat av Raoul Wallenbergs närmaste medarbetare, att Miklós Dési-Dregán gav befälet till arrestering och mord av/mot Raoul Wallenberg. Det är allmänt känt, att Wallenberg räddade livet av många tusen förföljda, och den hans verksamhet var inte alls omtyckt bland pilkorsbanditer. På kvällen den 13 januari 1945 utdelade Dési-Dregán två-två kopierade foto till Budas mest fruktansvärda bödelsdrängar, till medlemmar av Bakonyvölgyi-avdelningen. Dési-Dregán gav sina bödlarna sträng anvisning, att i fall om - som man förväntade - den fotograferade personen skulle visas också i Buda, då ska man genast arrestera och göra av med honom.

Trots att Raoul Wallenberg befann sig ständigt i livsfara, fortsatte han sin

hjaltemodig kamp för förföljdarnas skull. Han tog inte särskilt hänsyn till de ängslade förmaningar och i mitten av januari - före hans planerade resa till Debrecen - gick han ändå över till Buda för att rädda ytterligare förföljda ur pilkorsarnas klor. Folkdomstolen anser det för uppenbarligt, att den den där gången blivit den hjälte- och adelmådige mänsikovännen offret av pilkorsmördare på grund av Dési-Dregáns befäl."

Den här folkdomstolsmotiveringen har efter fyra år äntligen spridit ljus över hemligheten kring mordet mot Raoul Wallenberg!

när?

5.

A v s n i t t u r e n a n s ö
k n i n g

Natten den 16 januari 1954 - jag
arresterats just den dagen då
rapporten (artikeln) om läkarprocessen i
Moskva publicerats i "Szabad Nep".

Personer, som genomförde
husundersökning efter min
arrestering, smugglade engelskspråkiga
brev - som belastade mig - in i min
lägenhet.

Under första förhöret blev jag
underrättat om, att jag har spionerat. Jag
undrade om de hade några bevis för
detta. En SÄPO-officer, som hette
Kárpáti, svarade, att det är jag själv, som
ska framlägga bevis. /.../ Han sa
också, att det faktum, att jag tagits med
till SÄPO, bevisar min skuld: "därför att
vi bara tar skyldiga/förbrytare
hit". Eftersom jag inte var genast beredd
att samtycka till sådana
efterspaningsprinciper och jag inte
heller erkände min skuld, pryglade han mig
med gummibatong, tills jag tappade
fattningen. Jag återfick medvetandet i min
cell, efter att läkaren

(Dr. Bencze, kompanichef-läkare) gav mig en injektion.

De följande förhör liknade den första. Kárpáti slog först och främst mina händer, särskilt den högra och medan dess försökte han övertyga mig, att jag skulle aldrig kunna operera med sådana händer.

Pryglet med gummibatong, de välriktade sparkar, total brist på rast, ständig hot att min familj ska utrotas, minnet av artikeln i "Szabad Nép" den 16 januari, brot mitt motstånd. Jag kom i sådant psykiskt tillstånd, att jag önskade att saken ska ta slut så snart som möjligt, galgen syndes liksom någon frälsning till mig.

Brutaliteterna fortsatte och medan dess försvarades min situation också genom att jag kom till tukthuset på Conti gatan. /.../ De första dagarna i februari belade man mig med böjor, som tagits av bara på slutet av juli eller i början av augusti; tills det var de ständigt på mina handleder, förutom jag måste äta resp. gå på toalett.

Kárpáti läste upp protokollena under förhöret respektive han tvingade mig att jag ska forma hans tankar till satser. Han sa till mig, att om jag motstår, då ska -

utom min fysisk förintelse - också mina barn och min mor i 70-års ålder förintas och min hustru ska slängas ut på gatan.

Flera gånger var högrängiga, för mig okända officerare närvarande på förhören; alla uppfordrade mig att jag ska "erkänna" (min skuld)./.../

Utav faktum, att jag - styrt av mina kommunistiska känslor - regelbunden anskaffade oåtkomliga mediciner för det nygrundade SÄPO-sjukhuset, fastställde man, att jag upprättade spionkontakter mellan (SÄPO-chefen) Gábor Péter och Joint (en international judisk hjälporganisation)./.../

Utav faktum, att man hittade svenskt skyddspass från 1944 i min lägenhet, drog man slutsatsen, att jag spionerade även för svenskarnas skull. Till följd av Kárpátis och efterspaningsofficeraren Szeifferts brutalitet erkände jag även den här som min skuld.

Detektiven Szeifferts metod var huvudsakligen orfilen. När han tvingade fram erkännandet av mitt medskyldighet i mord mot Raoul Wallenberg, kunde jag räkna åttiofyra orfilar tills jag tappade fattningen.

På det här sättet...har de lyckats att tvinga fram erkännandet.De också tvingade mig,att göra ett besvarande erkännande,först och främst mot mig,men även mot andra oskyldiga människor.Som följd till detta "erkände" jag,att jag redan före befrielsen spionerade /.../,jag drog in i saken Gabor Péter,som jag för övrigt talade en enda gång med hela mitt liv, när han var sjuk.Jag var medskyldig i mord mot Raoul Wallenberg..."

Ur ansökning av

Dr.László Benedek,

f.d. direktor-

huvudläkare av

Pests Judiska Forsamlingens
sjukhus,
inlämnat till Högsta Domstolens president
resp.

till Ministerrådets president den 17
augusti 1956.

8.

~~K O P I A~~

6.

"STRÄNG

HEMLIG!"

Ämne:

Gruppundersökningsplan

angående Judiska Rådets folksfientliga verksamhet

U n d e r s ö k n i n g s p l

a n

Budapest, 26 Maj 1953

Den 19 mars 1944, i samband med tyska inmarschen till Ungern, upplöste man alla judiska församlingar och istället grundade man det s.k. Judiska Rådet, som fick uppdraget - enligt tysk anvisning - hålla styr på de judiska massor, för att kunna ostört plundra ut, deportera och förintä dem. Judiska Rådet, som hade kapitalistiska elementer som medlemmar, genomförde restlöst tyskarnas anvisningar.

På grund av välgrundad misstanke rörande genomförda brottsligheter är (följande personer) i vårt fängsligt förvar:

1. Lajos Stöckler

2. Miksa Domonkos

3. Dr. András Jozsef (Adolf Frisch)

4. Leo Csengeri

Genomförandet av följande uppgifter
behövs för att kolla och bevisa
ovannämnda personernas fientliga
verksamhet:

I.

Reda ut hur personerna i vårt förvar
kunde råka in i Judiska Rådet.

a., (Nämnda) personernas
detaljerade förhör.

b., (Nämnda) personernas förhör
angående Gestapo-agenterna Stöcklers och
Berends kontakter.

c., Utnyttja skrifter som vi
har och leta upp ytterligare dokumenter.

d., Om det behövs, konfrontera
Stöckler med andra personer i vårt
fängsligt förvar.

... (3sidor saknas)

8. Om det behövs, konfrontera
personerna i förvar resp. vittnena med
varann för att dokumentera
brottsligheter.

Tidsgräns: 15 juni.

IV.

Mord mot Raoul

Wallenberg

I samband med politiska mordet gör vi ett
särskilt undersökningsplan; på grund av
detta ska vi genomföra undersökningen.

Nagy

säkerhetspolisens... (?)

gjordes i 5 ex., fem gånger fem sidor,

Maskinskriverska:

Fru

JT, säkerhetspolisens sergeant

9.

STRÄNG HEMLIG!

Till Kamrat Karoly Csók, avdelningschef-
åklagare,

Högsta Åklagarmyndigheten

Budapest

Beträffande skrivelsen Bfl. (?)

Nr. 21.906/1972 informerar jag Er, att

Militärdomstolens skrifter

Hb. (?) Nr. I.0026/1954, som uppstod under

grundförfarandet i straffall mot

Dr. László Benedek (föddes i Újpest, 21-02-

1906, (moderns namn:) Júlia Marmorstein), har vi annullerat den 14 december 1963, eftersom de innehåller en konception, enligt partibeslutet året 1962.

Nämndes rättegångshandlingar befinner sig i arkivet av Högsta Domstolens Militärkollegium, Högsta Militäråklagarmyndigheten- Katf.(?), Nr.I.00102/1956.

Inrikesministeriets Registercentrum förfogar över 1-1 ex. av domen av Militära Övre Domstolen Nr.I.0039/1954, resp. den av Högsta Domstolens Högsta Militäråklagarmyndighet- Katf.(?)Nr.I.00102/1956; bifogad tillsänder jag kopior av de.

Budapest, den 11 oktober 1972

7.

Undersökningsplan

Budapest, den 14 maj 1953

Under förhöret idag redar jag ut vad József vet om omständigheter kring mordet

mot Wallenberg. Om han inte vet
någonting, då redär jag ut Domonkos' och
Stöcklers verksamhet i getton (två ord
oläsligt).

Frågor:

- 1., Vilka räddningsaktioner(?) vet ni om?
- 2., Nämn företrädare till de.
- 3., Varifrån känner ni Raoul Wallenberg
till?
- 4., Vad vet ni om honom?
- 5., Var och när såg ni honom sist?
- 6., Varför och hur försvann han?
- 7., Vad visste ni om Judiska Rådets
verksamhet?

(oläsligt

underskrift)

8.

K O P I A

UNGERSKA

FOLKSREPUBLICENS

Sträng hemlig!

HÖGSTA DOMSTOL

Katf.(?) I.OO102/1956.

I F O L K S R E P U B L I K E N S
N A M N !

Ungerska Folksrepublikens Högsta
Domstol

som underdomstol i föreliggande brottmål
fällde följande

d o m

på förhandlingen i brottmålet av
Dr.László ✓Benedek och Co.,med
allmänhetens uteslutande,den 30 november
1956:

anklagade på fri fot

Dr. L á s z l ó B e n e d e k

,borgerlig individ,

/föddes den 21 februari 1906 i

Budapest,fadern: Sándor Benedek,modern:

Júlia Marmorstein,gift med Ilona

Simsovits,ett barn,överläkare i sjukhuset

till yrke,Medicinska Universitetet som

utbildning,egendomslos,ungerskt

medborgare,boende på Rippl Rónai gatan

1,Budapest VI.,var under arrest i

samband med föreliggande brottmål f.o.m.
16 januari 1953 t.o.m. 25 februari 1954/
huvudåtalade,

E r v i n B a r t ó k ,borgerlig
individ,

/föddes den 21 januari 1921 i
Budapest,fadern: Dezső Bertók,modern:
Katalin Róza Bruck,gift med Vilma
Jakus,ett barn,polislöjtnant till
yrke,utbildning: fyra klasser i
grundskolan,ungerskt medborgare,boende på
Isabella gatan 73.,Budapest VI.,var under
arrest i föreliggande brottmål f.o.m. 17
mars 1953 t.o.m. 10 juni 1954/ andre
åtalade,

L a j o s S t ö c k l e r,borgerlig
individ

/föddes den 24 januari 1897 i
Budapest,fadern: Adolf Stöckler,modern:
Janka Steiner,gift med Magdolna
Török,f.d.president av Budapests
Israelitiska Församling,har tagit
handelsstudenten,ungerskt medborgare,
egendomslös,boende på Pannonia gatan
36.,Budapest XIII.,var under arrest
f.o.m. den 15 januari 1953 t.o.m. den 7
december 1954/ tredje åtalade,och

L e ó C s e n g e r i, borgerlig
individ,
/föddes den 18 oktober 1887 i
Debrecen, fadern: Ferenc Csengeri, modern:
Emilia Csillag, gift med Gizella
Kauffmann, ett barn, jordbrukare (?) till
yrke, läste pa Juridiska
Universitetet, ungerskt
medborgare, egendomslös, boende pa Hatvan
gatan 31, Debrecen, var under arrest
f.o.m. den 4 februari 1953 t.o.m. den 24
februari 1954/ fjärde åtalade,
L á s z l ó B e n e d e k , huvudåtalade
och
L e ó C s e n g e r i , fjärde åtalade,
undan anklagelsen ang. brott mot
tjänsthemlighet, enligt 4.paragraf i Lag
XVIII, ar 1940, som infattats i
anklagelseskriften Nr.0010.025/1954 av
Högsta Åklagarmyndighetens Avdelning för
Speciella Ärende, daterat den 9 februari
1954 , modifierat den 5 mars 1954 och den
19 mars 1954
E r v i n B a r t ó k , andre åtalade,
likaså undan anklagelsen ang.
kontinuerlig brott mot
tjänsthemlighet, formulerat i den
modifierade anklagelseskriften under
ovannämnda

nummer, Kbt. (Strafflagoboken?), paragraf
95, /1/ stycke,

liksom

L a j o s S t ö c k l e r , tredje
åtalade,

undan anklagelsen ang. valutabrott och
ang. brott mot tjänsthemlighet , enligt
paragraf 4, Lagen XVIII., år 1940, som
infattats i den modifierade
anklagelseskraften under ovannämnda
nummer,

f r i k ä n n a s

med hänsyn till brist på brott.

M o t i v e r i n g :
Dr. László Benedek, Ervin Bartók, Lajos
Stöckler och Leo Csengeri arresterades av
förutvarande Säkerhetspolisen i början av
1953 på grund av misstanke i
otrohetsbrott och andra brott. Som
resultat av undersökningen har Högsta
Åklagarmyndighetens Avdelning för
Speciella Ärende väckt åtal genom sin
anklagelseskraft, daterat den 9 februari
1954, Nr. 0010.025/1954, mot alla anklagade

i otrohetsbrott, mot andre anklagade i brott hot mot matförsörjning, mot tredje anklagade i valutabrott. Om anklagelsen höll Budapests Militära Domstol förhandling den 16 april 1954. Som resultat av förhandlingen uttalade man Ervin Bartók, andre anklagade, för skyldig i brott mot tjänsthemlighet, Lajos Stöckler, tredje anklagade, i brott mot valutabestämmelser och därför domdes andre anklagade till /?/ ars och /?/ månads fängelse, tredje anklagade till 3 års fängelse, som huvudstraff, dessutom bägge två anklagade dömdes till förbud av användning av medborgarrätten för 3 ar, tredje anklagade dömdes även till beslag av halva egendomen, som bistraff. Däremot frikändes - utav brist på bevis - huvud-, tredje och fjärde anklagade från anklagelsen i otrohetsbrott, andre anklagade från anklagelsen i hot mot matförsörjning.

Den 19 mars 1954 uttalade Militära Övre Domstolen, under Nr. 0039/1954, László Benedek, Lajos Stöckler och Leo Csengeri för skyldig i brott mot

tjänstehemlighet/paragraf 4, Lagen
Nr. XVIII, år 1940/, därför dömdes de och
Lajos Stöckler, tredje anklagade, till
fängelsestraff fastställt i
första(?) domen, fjärde anklagade till 1
år och 6 månaders fängelse, som
huvudstraff, som bistraff dömdes alla till
förbud av användning av medborgarrätten
för 5 år, dessutom dömdes tredje anklagade
till beslag av halva egendomen och till
degradering. Överklagande ang. andre
anklagade, Ervin Bartók, som inlämnats av
den anklagade och sin
försvarsadvokat, avslagits.

Högsta Åklagarmyndigheten genomförde
revision i brottmålet av Dr. László
Benedek och Co. och som resultat till den
inlämnats ansökan för ett nytt förfarande
till Högsta Domstolen, under
Nr. 0010025/1954, den 13 oktober 1956; man
föreslog att frikänna anklagade
(personerna).

Genom sitt domslut, fattats på slutet
sammanträde, tillkännagivits på en ny
förhandling, satte Högsta Domstolen alla
de förordningar av de tidigare
rättsgiltiga domarna ur kraft, som
fastställde de anklagade personernas
skuld, resp. ålade straff.

Högsta Domstolens president, genom sitt beslut, med syfte att återförhandla ärendet, enligt Bp.23./A.paragraf./4/stycke, drog ärendet till verksamhetsområde av Högsta Domstolen, som underdomstol. På grund av detta höll Högsta Domstolen, som underdomstol i föreliggande brottmålet, ny förhandling rörande brott formulerat i anklagelseskriften. Brottena, beskrivits i Högsta Domstolens ursprungliga anklagelseskrift, modifierats återigen under grundförfarandets lopp. I fallet av Ervin Bartók, andre anklagade, fastställde Militära Domstolen - i motsats till anklagelseskriften - kontinuerligt brott mot tjänsthemlighet. Rörande det ekonomiska brottet, fällde man ett frikännande dom. Åklagarens överklagande återtogs rättsligt av högste åklagaren, därmed "accepterade" han Ervin Bartóks frikännande undan otrohetsbrotten.

I fall av den anklagade László Benedek, Lajos Stöckler och Leó Csengeri fastställde Militära Övre Domstolen - i motsats till anklagelseskriften - anklagades skuld i brott mot tjänsthemlighet, utan att ta hänsyn till

grundförfarandets frikännandebestämmelser ang. otrohet. Högsta åklagaren har i sin handling, daterat den 5 mars 1954 och inlämnat till Militära Övre Domstolen, och i sin proposition, framfört muntligt på överklagande förhandlingen, återtagit åklagarens överklagande, som angivits p.g.a. frikännandet undan otrohetsbrott, och anhöll bara om fastställandet av brott mot tjänstehemlighet med bibehållandet av ovannämnda anklagades handling(?). Sakförhållandet, som tjänade till grund av fastställandet av brott mot tjänstehemlighet, var inte detsamma i allt hänseende med det som beskrivits i den ursprungliga anklagelseskriften.

Av allt detta framgår, att Högsta Domstolen kunde förhandla brottmålet på nya förhandlingen bara enligt den avsnitt av ursprungliga anklagelseskriften, som i samband med inte falldes någon rättsgiltig frikännande dom under grundförfarandet.

Huvud-, tredje och fjärde anklagade - enligt den modifierade anklagelseskriften - begick brott mot tjänstehemlighet genom, att som medlemmar av JOINT-s kommittee i Ungern underrättade de

Jacobson, ovannämnda organisationens representant i Ungern, om politiska och ekonomiska uppgifter. Deras förbindelse upprätthållits från slutet av 1947 till 1950. Bland annat berättade anklagade om, hur många sjukhussångar det finns i Ungern, om medicinförsörjning. Man berättade om planer angående upplösning av "zionistiska" föreningen. Dessutom pratade de med Jacobson om skolornas nationalisering, om förhandlingar mellan staten och kyrkan. Från slutet av 1946 till sin arrestering dolde anklagade Lajos Stöckler 1.560 dollar.

Den andre anklagade Ervin Bartók, som stod i kontakt med JOINT-s ungerska organisation i samband med krävandet till bistånd för polisens medlemmar, yttrade sig från 1948 till 1950 flera gånger - under samtal med Dr. László Benedek - , i samband med polisen, på det där sättet som kan tydas som brott mot tjänsthemlighet. Så berättade han, att 1948 fanns en anti-judisk demonstration i Miskolc, där två människor dödades. Han berättade också om, att i Budapests område

finns mer och mer flygblad med fientligt innehåll och att många begick självmord under tvångsförflyttningen.

De anklagade avlade partiella erkännande angående ovannämnda brott. Under nya undersökningen före nya förfarandet och senare under nya förhandlingen, återtog de bestämt deras tidigare erkännande och förnekade/bestred skulden.

Dr. László Benedek hänvisade till, att han var under "provisorisk" häktning ett år, medan undersöknings(officerare) tvingade honom med användning av olika fysiska tryckmedel för att få fram något osant erkännande. Han misshandlats och hotats flera gånger och bara under sådant tryck var han beredd att erkänna sin skuld.

Lika försvar framlades av de andra tre anklagade, som också var en lång tid under häktning av f.d. Säkerhetspolisen. Enligt deras mening som de framförde på den nya förhandlingen, tidigare erkännande saknar all grund, därför att de inte begick något brott och de undertecknade protokollet, eftersom de blev tvingat att göra det.

Dr. László Benedek framlade ett detaljerat försvar på nya förhandlingen. Han

berättade, att han verkligen träffade flera gånger Jacobson, JOINT organisationens ungerska representant. Enligt hans försvar hade han uppgiften, att - enligt ett uppdrag från ungerska regeringen - få bistånd för landet som befann sig då i dåligt tillstånd. Vederbörande faste eftertryckligt uppmärksamheten, att han ska försöka att framvisa landets hälsotillstånd på ett sätt som gör det möjligt att få bistånd från JOINT med mycket större värde. Han sa, att han verkligen gav uppgifter till Jacobson om antal sjukhussängar, om medicinbrist och om andra behov. Men för detta hade han haft ett lämpligt berättigande. Han också meddelade amerikanske representanten "cionistiska" organisationens upplösning, därför att han fick uppdraget från regeringen att göra det. I stort sett erkände han alltså, att han lämnade uppgifter till Jacobson, men han också påstod, att de, å ena sidan, inte utgör någon tjänstehemlighet, å andra sidan, gav han dessa uppgifter på grund av regeringsuppdrag.

Lajos Stöckler och Leó Csengeri berättade, att de var tillsammans med

Dr.László Benedek medlemmar i kommittén som skotte biståndsärende i Ungern i samarbete med Jacobson.För övrigt var den tredje anklagade president av Budapests Israelitiska Församling och den fjärde anklagade president av Debrecens Israelitiska Församling och därför tog de tjänsten vid hjälporganisationen på sig.

De anklagade Lajos Stöcklers och Leó Csengeris försvar var i stort sett detsamma som framförande av huvudåtalade.I samband med brott mot tjänsthemlighet berättade de,att,å ena sidan,utförde de regeringens respektiva anvisning,och andra sidan pratade de med Jacobson om sådana saker som var allmänt känd, även tidningar berättade om de.Den anklagade Stöckler nämnde en exempel,nämligen,att han pratade bl.a. med Jacobson om skolornas nationalisering,men han inte sa någonting annat än vad stod i officiella meddelande.

Rörande valutabrott erkände den tredje anklagade i stort sett detsamma på nya förhandlingen än under grundförfarandet.Han berättade,att beslagta dollar och schweiziska franker tillhörde sin svärmor,som fick valutan

som present från sin son som lämnade Ungern 1946.1950 flyttade hans svärmor till honom och tog med den här utländska valutan som beslagtagits som corpus delicti. Det var då, när han fick veta, att valutan är i sin lägenhet, men han inte hjälpte att dölja pengarna, eftersom de var endast egendom av hans svärmor.

Den andre anklagade, Ervin Bartók, förnekade, att han skulle ha fört något förtroligt samtal i berörda tiden med Dr. László Benedek. Enligt hans framförande, lämnade han inte några uppgifter alls till huvudåtalade som skulle ha utgjort tjänstehemlighet.

Under grundförfarandet bekräftats de anklagades skuld genom deras egna partiella erkännande resp. de besvärande vittnesmål.

Högsta Domstolen antog det erkännande av den anklagade som sant, som framförts på nya förhandlingen, eftersom den genomförda bevisningen bekräftade deras försvar i avseende av alla faktomständigheter.

Högsta Domstolen ansåg de anklagades försvar, att de tidigare erkännande

gjordes under fysiskt och psykiskt tvång,
för begrundat. Högsta Domstolen vet
officiellt om - ur förhandlingsmaterial av
lika brottmål - , att
f.d. Säkerhetspolisens
undersöknings (officerare) tilltvingade
misstänkta personernas erkännande flera
gångar genom otillåtliga medel och i
samband med sådana omständigheter som
hade inte några verkliga grunder.

Vittnena, som förhördes på nya
förhandlingen, avlade i stort sett
överensstämmande vittnesmål.

Vittne Jenő Zolnai bekräftade den
anklagades försvar, att i samband med
uppgifter lämnat till Jacobson, de fick
fullmakt från regeringen innan det. Enligt
honom, behövdes någon detaljerad
underrättelse, eftersom utan den kunde man
inte utverka bistånd i någon lamplig
summa. Vittnet hade omedelbara
informationer om detta, eftersom han
deltog personligen på förhandlingar med
Jacobson och han hörde vad anklagade sa
där.

Det går fram av vittne Zoltan Vas'
vittnesmål, som han avlade på
förhandlingen, att Benedek, Stöckler och
Csengeri lämnade uppgifterna, anklagelsens

ämne, till Jacobson, på anvisning av vederbörande organer. Vittnet avlade ett detaljerat vittnesmål om, att han hade den tiden ett särskilt uppdrag från regeringen för att sköta JOINT-s ärende och även han själv gav anvisningar till Benedek och Co. Han också berättade, att Benedek genomförde anvisningar samvetsgrant och tack vara hans arbete ungerska staten fick bistånd i stort värde på JOINT-s vägnar.

Vittne Fru Bela Török, som ager valutan återfunna hos den tredje anklagade, avlade något vittnesmål som helt överensstämmer med Lajos Stöcklers försvar.

På grund av genomförda bevisningsförfarande anser Högsta Dosmtolen, att huvudåtalade, tredje och fjärde anklagade inte begick brott mot tjänstehemlighet. Med hänsyn till vittnenas vittnesmål, de anklagades försvar, de lämnade uppgifternas vikt och de anklagades verksamhet i landets intresse, uppgifterna kan inte tydas som brott mot tjänstehemlighet. Till och med har de anklagade uppfyllt sina plikt, när de gjorde allt på regeringens anvisning, att landet får bistånd så stort som möjligt.

Den tredje anklagades skuld ang. valutabrott kunde inte heller fastställas. Enligt Lagen Nr. 30., år 1950, bestämmelserna får straffa bara den person med döljandet av valuta, som äger eller innehar utländska pengar resp. om personen förfogar över de på något annat sätt. Under grundförfarandet kunde bara fastställas, som också bekräftats på nya förhandlingen, att valutans ägare var den anklagades svärmor och Lajos Stöckler inte kunde få tag på den och inte heller förfoga över den till sin häktning. Med hänsyn till detta fällde Högsta Domstolen också i samband med den här anklagelsepunkten frikännande dom.

Ervin Bartók, som redan under grundförfarandet förnekade brott mot tjänsthemlighet, fördömdes endast och allenast på grund av Dr. László Benedeks besvärande erkännande. Men vid skuldens fastställande åberopade sig domstolen på erkännandet som avlades under efterspaningen. På nya förhandlingen återtog László Benedek sitt tidigare erkännande som belastade den andre anklagade; som motivation för detta

åberopade han sig på det fysiska och psykiska tvånget som använts mot honom.

Med hänsyn till, att de anklagades uttalande, som gjordes under grundförfarandet, innehöll den tiden allmänt kända fakta, och att Ervin Bartok - genom sin ställning - inte heller kunde få tag på dem, är Högsta Domstolen övertygad - med hänsyn också till andra bevis - , att den andre anklagade inte begick brott mot tjänsthemlighet.

Med hänsyn till allt detta, frikänner Högsta Domstolen alla anklagade undan anförda anklagelser i brist på brott.

Högsta Domstolen läste upp vittne Zoltán Vas' efterspaningsvittnesmål på förhandlingen, eftersom man fick officiellt veta om, att han för tillfället inte kan förhöras personligen. /Bp. (Budapest) .paragraf

165./2/stycke, punkt b., /

De anklagades frikännande grundas på Bp. (Budapest) paragraf 180.b., .

Budapest, den 30 november 1956.

György

Sömjen, hb. (?) major, egenhändig, rådspresident,

Lajos Czinege, överstlöjtnant, egenhändig,

Tibor Csonka, överstlöjtnant, bisittare

Högsta Domstolen förför som underdomstol
i det här ärendet, därför är domen
rättsgiltig.

ARKIVEXEMPLAR

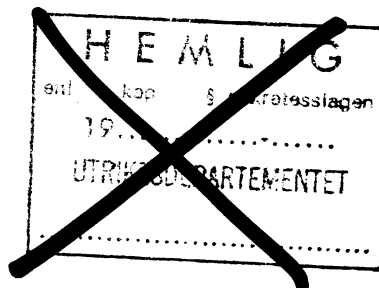
Politiska avdelningen
Första enheten (Pol 1:1)
Handläggare: Lage Olson

Dnr	Avd	Grupp	Mål
1993-10-01			
274/00	P	2	Enr

Ambassadör Örjan Berner

Pal

MOSKVA

1-5 hos Lage Olson Pol 1:1

HEMLIG

Wallenbergärendet

(5 bil u.s.o.)

*bil 5:
föreläs i b.l. bank*

Broder,

./1-4

./5

I våra förberedelser inför nästa möte i den svensk-ryska Wallenberg-gruppen senare i höst får jag översända dels fyra pärmar med vittnesutsagor från Vladimirfängelset jämte flera promemorier om förhållandena vid detta, dels en mapp med några vittnesutsagor som inte direkt har att göra med Vladimir men ändå är av betydande intresse i sammanhanget. Materialet bör snarast överlämnas till Konstantin Nikisjkin i inrikesministeriet.

Bland dokumenten i de fyra pärmarna ingår vittnesutsagor från 97 fångar från Vladimir, uppgifter om ytterligare två fångar samt förteckningar över Vladimirfångar och promemorier om Vladimir. Jag tror det vore värdefullt, om man påpekade för Nikisjkin att vi funnit följande tio vittnesmål av särskilt intresse och därför vore

Ifylles av postexp

Avsänt med

sv kurir

utl kurir

luftpost

vanlig post

Avsändn datum

Sign

7/11-93

h/f

angelägna att man på rysk sida granskade dessa extra noga, nämligen

- ✓ Berger, Lazar (Del I nr 5)
- ✓ Brugger, Emil (Del I nr 11)
- ✓ Kalinski, Abraham (Del II nr 5)
- ✓ Kuprianov, Gennadij Nikolajev (Del IV nr 6)
- ✓ Lalikov, Nikolaj (Del IV nr 7)
- ✓ Mulle, Horst Theodor (Del II nr 26)
- ✓ Richter, Gustav (Del III nr 10)
- ✓ Rode, Gunars (Del III nr 11)
- ✓ Schöggel, Otto (Del III nr 18)
- ✓ Terelya, Josip (Del III nr 27)

Utöver materialet i pärarna tror jag att de bilagda dokumenten i mappen avseende följande vittnen förtjänar särskild uppmärksamhet:

Benedek, Laszlo

Kaplan, Jan

Melnitjuik, Vasilij Nikolajevitj

Shinkarenko, Natalia

Svartz, Nanna

Jag är väl medveten om att man på rysk sida redan erhållit några av de dokument som bifogas, t.ex. rörande Gustav Richter och Natalia Sjinkarenko. Inte desto mindre har vi valt att ta med dessa i denna sammanställning för att därmed dels markera deras betydelse, dels uppnå en mera komplett samling av vittnesutsagor om Raoul Wallenberg. Av särskilt intresse är då givetvis de vittnen som säger sig, direkt eller indirekt, ha varit i kontakt med honom. Flertalet av de nämnda vittnena tillhör denna intressanta kategori. Nikisjkin torde vara medveten om att denna sammanställning gjorts.

Hans Magnusson

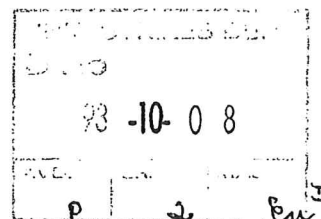
1993-10-08/CL

KOPIA TILL
SB
UM
UMK
KABS ()
POLCH
BITR POLCH
CH POL 1
CH PÖL 1:2
pol 1:2
pol 1:1

Ambassaden Bonn

UD Stockholm

aa *(Pne)*

För Pol 1:1

(Magnusson).

flg

Re Wallenbergärendet. Ev utfrågning av Markus Wolf. ✓

Med anledning av Ert ovanciterade har vi underhand tagit upp frågan med härvarande justitieministerium (avdelningarna för resp Staatsschutz och Strafrecht). - Vi hade också en inledande kontakt med chefen för Skandinavien-m m referatet i AA som hänvisade vidare till justitieministeriet. Följande framkom.

Mot DDR:s förre spionchef Markus Wolf pågår f n ett rättsligt förfarande inför domstol i Düsseldorf. Wolf själv är fri mot borgen och bosatt i Berlin, varifrån han då och då reser till förhandlingarna i Düsseldorf.

Wolf har ställning som vilken normal medborgare som helst i Tyskland och man kan sålunda inte motsätta sig om från svensk sida tas en kontakt med Wolf; någon annan uppfattning kan regeringen formellt heller inte ha, understryker man i justitieministeriet. Det faktum att det pågår rättegång ändrar ingenting härvidlag. Vem som helst kan i princip söka upp Wolf och tala med denne. Dock - framhåller tyskarna - önskar de inte få någon formell framställning att behandla i frågan, t ex om bistånd med

vidarebefordran av korrespondens, genomförande av förhör el dyl. Detta skulle kunna bli besvärande för tyska myndigheter.

I justitieministeriet upplyses vidare, att man nyligen fått en förfrågan från Israels ambassad i Bonn vilken hade vissa paralleller med vårt ärende. Förfrågan gällde hur tyska regeringen skulle ställa sig till en israelisk kontakt med Wolf för att utröna dennes ev kännedom om en försvunnen israelisk medborgare. Svaret hade blivit detsamma som det vi nu fick, d v s ingen invändning mot en sådan kontakt under förutsättning att tyska myndigheter inte formellt approcherades eller citerades i ärendet.

Sammanfattningsvis: tyskarna kan uppenbarligen formellt inte säga nej, men de vill heller inte hamna i en situation där de tvingas formellt säga ja. M a o, det står oss fritt själva ta kontakt direkt med Wolf i Wallenbergärendet men inte gå via tyska myndigheter.

ÖRN

Pol 1:1 10/11 E 931008/141

KOPIA TILL:

SB
UM
UMK
KABS
POLCH
BITR POLCH
CH POL 1
POL 1:1

! INKOM UTRIKESDEPARTEMENTET !

AVD. ! GR. ! MÅL

0

2

Eu^r

92

AMBASSADEN MOSKVA

1993-10-08

UD STOCKHOLM

FOER POL 1:1.

RE ARBETSGRUPPEN OM WALLENBERG.

FORTS.

RE ARBETSGRUPPEN OM WALLENBERG.

I SAMBAND MED SAMTAL MED FOKIN DEN 7 OKTOBER
OEVERLAEMNADE DENNE ETT PM OM SVR:S INSTAELLNING
TILL DELTAGANDE I ARBETSGRUPPEN OM WALLENBERG
(PROMEMORIAN INSAENDS I SVENSK OEVERSAETTNING MED
NAESTA VECKAS LAEGENHET).

SVARET PAA DEN SVENSKA HAENVAENDELSEN GAAR I KORTHET
UT PAA ATT SVR ALDRIG HAFT NAAGOT ATT GOERA MED
WALLENBERGAERENDET OCH ATT INGA KOMPLETTERANDE
UPPGIFTER OM WALLENBERGS OEDE FRAMKOMMIT I
UNDERRAETTELETSETJAENSTENS ARKIV. MAN SAEGER SIG HA
SVAART ATT ANSLUTA EN SVR-REPRESENTANT TILL
ARBETSGRUPPEN MEN FRAMHAALLER ATT SVR AER BERETT ATT
"I MAAN AV MOEJLIGHET BISTAA ARBETSGRUPPEN MED ATT
LOESA KONKRETA FRAAGOR SOM KAN UPPSTAA UNDER DENNAS
VERKSAMHET".

BERNER

AMBASSADEN MOSKVA AF

SIMONE LUCKI
Avocat
Barreau de Bruxelles

B - 1050 BRUXELLES, LE 5 octobre 1993
Rue Dautzenberg 50, Bte 3
Tél (02) 640 10 03 - Privé (02) 374 43 50
Fax (02) 647 21 30

Överlämnas till
93-10-08 Carl

STATSRÄDSEBEREDNINGEN
Regeringen

1993-10-07

hll 765/93
Tavel 40

1993-11-01
Magnusson/mjn
Skr. tit
u/Bildt

Par pli express

Mr Carl BILDT
Prime Minister
Prime Minister's Office
S-103 33 STOCKHOLM (SUEDE)

INSTRUKTION	287/001
DAG	-10-11
AVD	P 2 Eu

(Pl)

Monsieur le Premier Ministre,

SOMMET DE VIENNE DES 8 ET 9 OCTOBRE 1993

Attitude concertée des Chefs d'Etats européens pour
l'établissement de la vérité concernant le sort de
Monsieur Raoul WALLENBERG

J'ai l'honneur de m'adresser à vous, comme à tous les
Chefs d'Etat participant au Sommet de Vienne, concernant
le sort du diplomate suédois, Monsieur Raoul WALLENBERG.

L'état actuel des recherches n'a guère amené à la conclusion
que Monsieur Raoul WALLENBERG soit mort et Monsieur Carl
BILDT, Premier Ministre de Suède, a même déclaré publiquement,
le jeudi 16 septembre 1993, à Bruxelles, que Monsieur Raoul
WALLENBERG peut toujours être vivant à l'heure actuelle.

Il importe, dès lors, que les gouvernements nationaux se
mobilisent pour faire éclater la vérité; en effet, le cas de
Monsieur Raoul WALLENBERG constitue un phare et un repère
pour les négociations futures avec la Russie, dans la ligne
tracée par les résolutions du Conseil de l'Europe et du
Parlement Européen.

J'en appelle à votre responsabilité de Chef d'Etat européen
dans la situation évolutive de la Russie, afin que ce pays se
développe dans le respect des individus, en harmonie avec les
institutions européennes.

L'Europe ayant le plus grand intérêt à ce que la Russie devienne un Etat de Droit, je vous demande de saisir l'opportunité du Sommet des Chefs d'Etat, à Vienne, les 8 et 9 octobre 1993, et de prendre l'initiative d'aborder ce thème, d'interpeller les délégués russes sur la question toujours ouverte du destin de Monsieur Raoul **WALLENBERG** et de faire sortir, le plus vite possible, Monsieur Raoul **WALLENBERG**, de son lieu de relégation arbitraire en Russie.

Dans l'attente de vous lire et vous remerciant à l'avance du suivi que vous réserverez à la présente, je vous prie, Monsieur le Premier Ministre, d'agréer l'expression de mes sentiments profondément respectueux.

Simone LUCKI

Avocat

Président du Comité Belge pour Raoul **WALLENBERG**
Secrétaire Général de la Commission Internationale
d'Enquête sur le sort de Raoul **WALLENBERG**

Annexes : - Résolution du 17 décembre 1992 du Parlement Européen.
- Lettre du 19 janvier 1993 de Monsieur Willy **CLAES**,
Vice-Premier Ministre et Ministre des Affaires
Etrangères de Belgique, au Président du Comité Nobel
norvégien.

PARLEMENT EUROPÉEN

1992 - 1993

Procès - verbal de la séance du

Jeudi 17 Décembre 1992

Le Ministre des
P/GEO *Affaires Etrangères*

Monsieur le Président,

En ma qualité de Vice-Premier Ministre et
Ministre des Affaires Etrangères, j'ai l'honneur
de vous proposer de décerner le Prix Nobel de la
Paix 1993 à Monsieur Raoul Wallenberg.

Les qualités dont a fait preuve
Monsieur Wallenberg dans la défense des valeurs de
solidarité humaine le parent de mérites
exceptionnels et constituent un exemple de
dévouement et d'abnégation pour la jeunesse
actuelle.

Je suis convaincu que l'élection de
Monsieur Wallenberg constituerait une motivation
puissante pour tous ceux qui osent oeuvrer pour un
monde plus humain offrant une juste place aux plus
faibles.

Je vous saurais gré de bien vouloir réserver
un accueil bienveillant à cette candidature.

Veuillez croire, Monsieur le Président, à
l'assurance de ma profonde considération.

Willy CLAES
Vice-Premier Ministre
et Ministre des Affaires Etrangères
du Royaume de Belgique.

Au professeur Francis SEJERSTED
Président,
Comité du Prix Nobel pour la Paix,
Drammensveien 19
N- 0255 OSLO 2
NORWAY

e) RESOLUTION B3-1742 et 1743/92

Résolution sur la disparition de Raoul Wallenberg

Le Parlement européen,

- A. rappelant la dette de l'humanité à l'égard de M. Raoul Wallenberg,
- B. considérant que, à la suite de l'effondrement de l'Union soviétique, les archives du KGB sont passées sous le contrôle du gouvernement de Russie,
- C. considérant les déclarations contradictoires faites par les autorités soviétiques sur le sort de M. Wallenberg,
- D. considérant les témoignages selon lequel M. Wallenberg a été aperçu vivant en 1956, soit neuf années après, selon le gouvernement soviétique, la date de sa mort dans la prison de la Loubianka, à Moscou,
- E. rappelant les cas de MM. Hamilton et Semko, citoyens américains, de M. Lewanewski, citoyen bulgare, et de M. Struginski, citoyen polonais, qui ont été retrouvés en vie après avoir été détenus par les autorités soviétiques durant, respectivement, 30, 47, 47 et 51 ans,
- F. rappelant sa résolution du 17 mai 1990 sur le sort de Raoul Wallenberg et de son chauffeur, Vilmos Langfelder⁽¹⁾;
 1. réaffirme que le développement de bonnes relations entre la Russie et la Communauté et ses Etats membres implique sincérité et transparence sur les crimes perpétrés dans le passé;
 2. reconnaît que les révélations du président Eltsine sur le massacre de Katyn et la destruction en vol de l'avion de ligne coréen ont eu des effets positifs;
 3. demande au gouvernement russe d'autoriser les représentants de la famille Wallenberg, de la commission d'enquête internationale sur le sort de Raoul Wallenberg et du gouvernement suédois à avoir accès à tous les documents en rapport avec le cas de M. Wallenberg et celui de son chauffeur, M. Vilmos Langfelder;
 4. invite la Coopération politique européenne à aborder cette question auprès du gouvernement russe;
- G. charge son Président de transmettre la présente résolution, à la Commission, au Conseil et à la Coopération politique européenne, ainsi qu'aux gouvernements russe et suédois.

(1) JO n° C 149 du 18.6.1990, p. 142

f) Rés

Résolu

Le Par

A. con
Cam
rég
Her
plus

B. con
lut
12
env

C. con
vict

D. cho
vent

E. inqu
des
moye

1. invi
la C
l'em
prod
disc

2. dema
poli

3. dema
la v
assi
est
de m

4. insi
qu'a
pour
de p

5. dema
d'int
de la

6. soult
tout
préde

7. charg
au Co
coopé
Secré

Ärendet	RW-intervjuer		
	Datum 1993-10-12		
Adress	Avd	Grupp	Mål
	P	2	En I

Ambassaden Moskva dnr...

8.2

Text

BRÅDSKANDE

8.2

re RW-intervjuer

PRIMO

För att återuppta intervjuarbetet i RW-ärendet och under förutsättning att ambassaden har möjlighet att bistå med viss programläggning planerar Lyrvall preliminärt att besöka Moskva 19-23 oktober (ankomst SAS den 19).

TERTIO

Praktiskt: Möjligen kan en faxinbjudan från ambassaden till Lyrvall (pnr 601127) påskynda visumansökan. Sänd inbjudan till UD (Lyrvall, Pol 1:1).

Finns möjlighet att låna gästlägenhet på ambassaden de aktuella dagarna? Det vore att föredra. Annars tacksam ambassadens hjälp boka hotell (kanske Savoy mht att flertalet intervjuer kommer att hållas MB:s mottagningskontor på Kuznetskij most).

Cabinet

ex.t. kabs
Bertelman
Hartelius

Polch
Magnusson
Lyrvall

SVERIGES AMBASSAD

MOSKVA

Handläggare: S Noreén

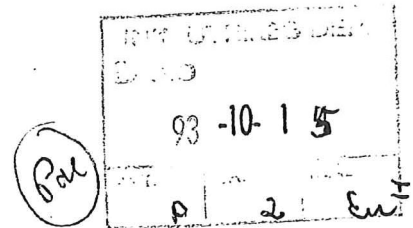
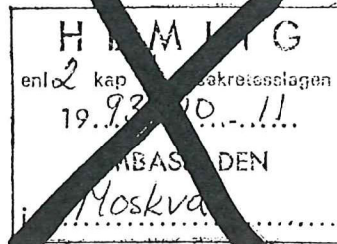
93-10-11

Nr 191 ✓

L.O: Ko

UTRIKESDEPARTEMENTET

HM

Arbetsgruppen för Wallenberg-frågan

(1 bil.)

1993-10-26

Pol 1:1/L Olson/mjn
Delges jämte bil t
Kabs
Wallenbergförening
von Dardel
Carl Persson
Magnusson, Pol 1:1
Olson, Pol 1:1
Lyrvall, Pol 1:1
Makinen, Chicago

Härmed insänds den fullständiga texten (på ryska jämte ambassadens översättning) till det ryska svaret på hänvändelsen om deltagande av representant för utrikesunderrättelsetjänsten (SVR) i arbetsgruppen för Wallenberg-frågan. Svaret överlämnades till mig av chefen för andra europeiska avdelningen, Jurij Fokin, den 7 oktober.

up 931026/bjn

Örjan Berner

Р.М.

В связи с обращением шведской стороны о подключении в состав российско-шведской рабочей группы по делу Р.Валленберга в качестве наблюдателя представителя СВР хотели бы сообщить следующее.

Служба внешней разведки России отношения к делу Р. Валленберга никогда не имела. Его задержание в январе 1945 года в Венгрии и отправка в СССР были осуществлены органами военной контрразведки СМЕРШ. Все имевшиеся в архиве разведки материалы отрывочного характера о Р.Валленберге, касавшиеся этого периода, были получены также от СМЕРШ. Их содержание хорошо известно Министерству безопасности Российской Федерации и неоднократно сообщалось шведской стороне в ответ на ее запросы.

В течение 1992 года заместитель директора СВР В.М.Рожков провел серию встреч с советником-посланником посольства Швеции в Москве Х.Магнуссоном. В ходе этих встреч и бесед были даны ответы на все конкретные вопросы по этому делу, которые, по мнению шведской стороны, в той или иной степени могли входить в компетенцию разведки.

К сожалению, никаких дополнительных сведений о судьбе Р.Валленберга в архиве разведки выявлено не было. Об этом директор СВР Е.М.Примаков информировал премьер-министра Швеции К.Бильдта во время своего визита в Стокгольм в апреле 1992 года, а также сводного брата Р.Валленберга Г.фон Дарделя, с которым Е.М.Примаков лично встречался в феврале 1993 года в Москве.

В апреле 1993 года Пресс-бюро Службы внешней разведки организовало по просьбе советника-посланника посольства Швеции в Москве С.Нореена встречу членов шведской части рабочей группы по делу Р.Валленберга с бывшим сотрудником ПГУ А.П.Акуловым, работавшим в свое время в Стокгольме, который однозначно заявил, что ни он, ни его предшественники никогда не были причастны к делу Р.Валленберга и никакими сведениями по этому вопросу не располагают.

В апреле 1993 года Е.М.Примаков официально информировал руководство Росархива об отсутствии у Службы внешней разведки России материалов, касающихся судьбы Р.Валленберга, в связи с поступившим на имя Президента

Российской Федерации Б.Н.Ельцина посланием премьер-министра Швеции К.Бильдта.

Насколько известно, шведская сторона неоднократно высказывала удовлетворение подходом СВР к поиску документов, проливающих свет на судьбу Р.Валленберга.

В этой связи не видится целесообразности во включении представителя СВР в состав российско-шведской рабочей группы по делу Р.Валленберга. Вместе с тем СВР готова в меру своих возможностей оказывать содействие рабочей группе в решении конкретных вопросов, которые могут возникнуть в ходе ее деятельности.

Что касается последнего заседания российско-шведской рабочей группы в июне с.г. в Стокгольме, то какими-либо сведениями на лиц, упоминавшихся в ходе заседания, СВР не располагает. О существовании в архиве разведки в 1940-х годах каких-то материалов, называемых "белым формуляром", СВР ничего не известно.

1993-10-08

Ambassadens översättning

PM

Med anledning av den svenska sidans hänvändelse angående anslutning av en representant för SVR såsom observatör till den rysk-svenska R.Wallenberg-arbetsgruppen skulle vi vilja meddela följande.

Rysslands utrikesunderrättelsetjänst SVR har aldrig haft något att göra med ärendet R.Wallenberg. Gripandet av honom 1945 i Ungern och sändandet av honom till Sovjetunionen genomfördes av den militära underrättelsetjänsten SMERSj:s organ. Allt i underrättelsetjänstens arkiv förekommande material av fragmentariskt slag om Raoul Wallenberg, som rör denna period, har också erhållits från SMERSj. Dess innehåll är välkänt för Ryska Federationens Säkerhetsministerium och har flera gånger meddelats till den svenska sidan som svar på dess förfrågningar.

Under år 1992 genomförde SVR:s vicedirektör V.M.Rozjgov en serie möten med ministern vid Sveriges ambassad i Moskva H.Magnusson. Under dessa möten och samtal lämnades svar på alla konkreta frågor i ärendet vilka enligt den svenska sidans uppfattning på ett eller annat sätt kunde ingå i underrättelsetjänstens ansvarsområde.

Tyvärr har inga kompletterande uppgifter om R.Wallenbergs öde framkommit i underrättelsetjänstens arkiv. Detta informerade SVR:s direktör Je.M.Primakov Sveriges statsminister Carl Bildt om vid sitt besök i Stockholm i april 1992, och Je.M.Primakov har även informerat R.Wallenbergs halvbror G.von Dardel, som han personligen träffade i februari 1993 i Moskva.

I april 1993 ordnade Utrikesunderrättelsetjänstens Pressbyrå på begäran av ministern vid Sveriges ambassad i Moskva S.Noreén ett möte mellan medlemmarna i den svenska delen av R.Wallenbergarbetsgruppen och före medarbetaren i PGU A.P.Akulov, som på sin tid arbetat i Stockholm, och som entydigt förklarade, att varken han eller någon av hans företrädare någonsin varit inblandade i ärendet R.Wallenberg och inte förfogar över några som helst uppgifter i frågan.

I april 1993 informerade Je.M.Primakov officiellt ledningen för Rosarchiv om att det hos Utrikesunderrättelsetjänsten inte fanns något material rörande R.Wallenbergs öde, med anledning av en skrivelse som inkommit till Ryska Federationens President B.N.Jeltsin från Sveriges statsminister Carl Bildt.

Såvitt känt har den svenska sidan flera gånger uttryckt sin tillfredsställelse över SVR:s inställning till att söka efter dokument som kan sprida ljus över R.Wallenbergs öde.

Med anledning härav är det svårt att se ändamålsenligheten i att ansluta en representant för SVR till den rysk-svenska R.Wallenbergsarbetsgruppen. Samtidigt är SVR berett att i mån av möjlighet bistå arbetsgruppen med att lösa konkreta frågor som kan uppstå under dennas verksamhet.

Vad gäller den rysk-svenska arbetsgruppens senaste möte i juni i år i Stockholm, så förfogar SVR inte över några som helst uppgifter om de personer som nämndes under mötet. SVR känner inte till något om existensen av något material kallat "vitt formulär" i underrättelsetjänstens arkiv under 40-talet.

SVERIGES AMBASSAD
TEL AVIV

1993-10-11

1993-10-26

Pol 1:1/Ambr Olson/mjn
Delges jämte bilagor t
Kabs
Wallenbergföreningen
von Dardel
Carl Persson
Magnusson, Pol 1:1
Olson, Pol 1:1
Lyrvall, Pol 1:1
Makinen, Chicago

20931027/hy

Ambassadrådet Lage Olson

Pol 1

UTRIKESDEPARTEMENTET

284/001

INKOM UD		
1993 -10- 15		
AVD	GR.	MÅL
P	2	En I

Pal

Artikel ang CIA-rapport om Raoul Wallenberg
(2 bil)

Broder,

De uppgifter som förekommit i internationella media nyligen angående en CIA-rapport om Raoul Wallenberg och dennes uppdrag i Budapest har även återgivits i israelisk press. För Din kännedom och departementets dokumentation insänder jag bifogat en artikel i ämnet i den ansedda israeliska tidningen Ha'aretz den 3 oktober 1993 jämte översättning till engelska.

./1

./2

Din tillgäme

Carl-Magnus Hyltenius

Carl-Magnus Hyltenius

Bilaga 1 Hbr Hyllennius -
Olson, 1993-10-11

קט"ל
ות לקטעי עיתונים ופרסומות
Press Clippings & Advertising Ag
רחוב בן זכאי 2, תל-אביב 65 203
2, Ben Zakai Str., Tel-Aviv 65 203
טלפון 5660764

1993 OCT 3

"Ha'aretz"

הסיי-אי: ייתכן שוואלנברג נעלם משום שהיה סוכן אמריקאי

הוא השתמש בכופות במסמכים מווייטים ובשורה ובכך איפשר לאמריקאים לעזור את הונגריה הנג על אלפים נוספים שאותם שיכן בבתים שרכש והפך למקומות מחסה תחת הרגל השוודי. משרד החוץ האמריקאי קיבל על עצמו ב-1979 את חלוקת חלקי הצהר של וואלנברג, כאשר הורה במסגרת שנקשר לנציגים סובייטים בוושינגטון שארה"ב העניקה כספים לתוכניתו להצלת יהודים. אך הר"ח שפורסם עתה מרחיק לכת מעבר לגילת זה וואלנברג היה "הבחירה שלנו" וכך גם הצבתו בכורפסט, ציון הציר האמריקאי והשל ציגסון שכיהן באותה תקופה בשטוקהולם, במסגרת ששיגר ב-1944 אל משרד החוץ האמריקאי, נאמר בהרח"ח. לפי הר"ח זה נאמה במסגרת כי וואלנברג עצמו חש שהוא ממלא שליחות למען מועצת הפלוגות האמריקאית.

משרד החוץ השוודי חש כי על ידי הצבת וואלנברג בכורפסט הוא משתף פעולה לקידום תכנית אמריקאית, נאמר בהרח"ח. בעקבות לחצים של שוודיה וארה"ב הוריעה ממשלת בריטניה ב-1967 כי אדם ששמו ראול וואלנברג מת מהתאבד לב פול ב-1947 בפלא לוביאנקה של הקיג' במסוקה.

אנגלי, ארה"ב (ע"ר) הרפולמט השוודי ראול וואלנברג, שהציל אלפי יהודים מצפונת הנאצים, פעל למען סוכנות אמריקאית חשאית למחצה, וייתכן כי עובדה זו עוררה חשדות אצל הסובייטים והובילה למעצרו ולאחר מכן להיעלמו. כך מסדה אמש סוכנות הביון האמריקאית הסיי-אי. וואלנברג, שהוצב ב-1944 על ידי ממשלתו בנציגות השוודית בכורפסט, קיבל כספים וכן הוראות (מיהע) לעבודתו מ"מועצת פליטי המלחמה" האמריקאית, נאמר בהרח"ח של סוכנות הביון ששוחרר זה עתה לפירסום.

בהרח"ח שחיבר ב-1981 אדם שאת שמו לא פירסמה סוכנות ההיגו, נאמר כי "ייתכן שהאופי החשאי של מועצת פליטי המלחמה עורר חשדות בכורפסט והוביל להיעלמותו".

לואלנברג מיתוסים את הצלתם של יותר מ-20 אלף יהודים הונגרים בתקופה שפעל בכורפסט. הוא נעצר על ידי הסובייטים ב-1945 ומאז נעלמו עקבותיו. היו מקורות שונים שטענו כי נראה חי שנים רבות לאחר מכן בפלא סובייטי. וואלנברג הציל חיים רבים בעיקר על ידי כך שהעניק ליהודים הנגה רפולמטית של שוודיה, שהייתה גייסרלית במהלך המלחמה.

"LEKET"

סוכנות לקטעי עיתונים ופרסומות
Press Clippings & Advertising Agency

רחוב בן זכאי 2, תל-אביב 65 203
2, Ben Zakai Str., Tel-Aviv 65 203

טלפון 29 67 64

קטע

חדשות

מעתון

1993-10-3

מיום

"וואלנברג היה סוכן אמריקאי"

לדברי הר"ח של הסיי-אי, שהותר לפירסום, לחמה עורר חשדות בכורפסט, והוביל להיעלמותו. וכמי שכתב במכתב למשרד החוץ האמריקאי ב-1979, וואלנברג הציל יותר מ-20 אלף יהודים הונגרים ב-1945. היה הבחירה שלנו להצבתו, הוא נעצר על ידי הסובייטים, ומאז נעלמו עקבותיו. מקורות שונים טענו כי וואלנברג נראה רבות לאחר מכן בפלא סובייטי. וואלנברג הציל חיים רבים בעיקר על ידי כך שהעניק ליהודים הנגה רפולמטית של שוודיה, שהייתה גייסרלית במהלך המלחמה.

משרד החוץ השוודי חש כי על ידי הצבת וואלנברג בכורפסט הוא משתף פעולה לקידום תכנית אמריקאית, נאמר בהרח"ח. בעקבות לחצים של שוודיה וארה"ב הוריעה ממשלת בריטניה ב-1967 כי אדם ששמו ראול וואלנברג מת מהתאבד לב פול ב-1947 בפלא לוביאנקה של הקיג' במסוקה.

הרפולמט השוודי ראול וואלנברג, שהציל אלפי יהודים מצפונת הנאצים, פעל למען סוכנות אמריקאית חשאית למחצה, וייתכן כי עובדה זו עוררה חשדות אצל הסובייטים והובילה למעצרו ולאחר מכן להיעלמו. כך מסדה אמש סוכנות הביון האמריקאית הסיי-אי. וואלנברג, שהוצב ב-1944 על ידי ממשלתו בנציגות השוודית בכורפסט, קיבל כספים וכן הוראות (מיהע) לעבודתו מ"מועצת פליטי המלחמה" האמריקאית, נאמר בהרח"ח של סוכנות הביון ששוחרר זה עתה לפירסום.

בהרח"ח שחיבר ב-1981 אדם שאת שמו לא פירסמה סוכנות ההיגו, נאמר כי "ייתכן שהאופי החשאי של מועצת פליטי המלחמה עורר חשדות בכורפסט והוביל להיעלמותו".

לואלנברג מיתוסים את הצלתם של יותר מ-20 אלף יהודים הונגרים בתקופה שפעל בכורפסט. הוא נעצר על ידי הסובייטים ב-1945 ומאז נעלמו עקבותיו. היו מקורות שונים שטענו כי נראה חי שנים רבות לאחר מכן בפלא סובייטי. וואלנברג הציל חיים רבים בעיקר על ידי כך שהעניק ליהודים הנגה רפולמטית של שוודיה, שהייתה גייסרלית במהלך המלחמה.

Bilaga 2 Hbr Hyllemas
Olson 931011

TRANSLATION

HAARETZ - 3.10.93

THE C.I.A.: WALLENBERG MAY HAVE DISAPPEARED
BECAUSE HE WAS AN AMERICAN AGENT

Swedish Diplomat Raoul Wallenberg, who saved thousands of Jews from the Nazis, had acted for a semi-secret American agency and this may have aroused the Soviets' suspicions and led to his arrest and then to his disappearance. This was announced last night by the American Intelligence Agency, the C.I.A..

Wallenberg, who was posted by his Government at the Swedish Embassy in Budapest, in 1944, received funds as well as instructions and information for his work from the American "War Refugees Board", according to a report of the Intelligence Agency just released for publication.

The report, which was written by a person whose name was not published by the Intelligence Agency, mentions that "the secret character of the War Refugees Board may have aroused suspicions in the Soviet Union and led to Wallenberg's disappearance".

Wallenberg is said to have saved 20 thousand Hungarian Jews during the period he acted in Budapest.

He was arrested by the Soviets in 1945 and has not been heard of since. Various sources have claimed that he was seen alive in a Soviet prison many years later.

Wallenberg saved many lives mainly by granting Jews the diplomatic protection of Sweden, which remained neutral throughout the war.

He frequently used false documents and bribes and thus enabled thousands of Jews to leave Hungary and protected further thousands placing them in houses which he had acquired and turned into shelter homes under the Swedish flag.

In 1979 the State Department undertook partial responsibility for the fate of Wallenberg, when it admitted in a document submitted to Soviet representatives in Washington that the United States had granted funds for his plan to save Jews. But the report published now goes beyond that admission.

Wallenberg had been "our choice" and so was his posting to Budapest, said US envoy Hershl Johnson, who had served at the time in Stockholm, in a cable sent to the State Department in 1944, mentions the report.

According to the report, the cable stated i.a. that Wallenberg himself "felt that he was fulfilling a mission" for the American War Refugees Board.

The Swedish Foreign Office "felt, that by stationing Wallenberg in Budapest, it was cooperating for the realization of an American plan", the report says.

Following pressure exerted by Sweden and the United States, the Government of the Soviet Union announced in 1957, that "a person by the name of Raoul Wallenberg died of a heart attack in July 1947" at the KGB Lubyanka Prison in Moscow.

* *
*

Jonas Waller

Translator's Note: The same news item was carried by CHADASHOT on the same date.

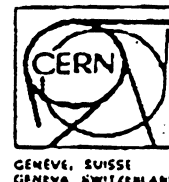
me

Outgoing TELEFAX Cover Sheet

CERN

L3 Experiment - A&C group

CERN 1-MEYRIN-PPE div.
Bldg. 32/4C-24
CH-1211 GENEVA 23
SWITZERLAND

Telex 419000 CER CH
Telegram CERNLAB-GENEVA
Fax (41 22) 782 89 23
Phone (41 22) 767 65 19

TO:	Hans Megawson, Pol. and.
FROM:	Guy van Dordt
DATE:	15/10 93
TIME:	13:19
TOTAL NO. OF PAGES:	5
FAX NO.:	

Raoul Wallenberg

Pol

Broder!

Jag fick från UD Kai Gradeniks rapport från Ryss
och ville skicka bifogade svar direkt per fax, men
misslyckades inte oväntat. Jag skickar i stället till
Dig - Du skulle i alla fall ha fått en kopia - och ber
Dig ändå vidare.

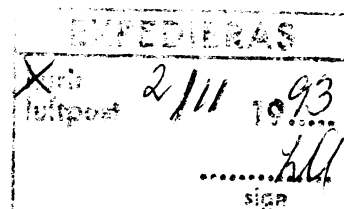
Uppgifterna om Rostkoms - Zukowski - anket i Lenin-
grad har jag bara fått från Sofia, som fram-
går av bifogade nedteckning. Ni bör väl också ha dem
i arkivet direkt från Sofia?

Hälsningar

[Signature]

1993-10-29

Pol 1:1/Ambr L Olson/mjn
Ö t amb RIGA m nr 87
f ben vid åtg.
u/Olson/mjn
exp

Guy von Dardel

45 Route de Peney-Dessus

CH-1242 Satigny, Switzerland

Home 0041-22-753 16 19

CERN: 767 57 38 Fax: 782 89 23

Champery 25-79 21 22

CH-1242 Satigny den 13 oktober 1993

Ambassadsekreterare

Kai Gradevik

Swedish embassy

Riga Latvia

Fax Nr: 003702 013

8828031

Från UD har jag fått en kopia av Er rapport 1993-09-16 med brevväxlingen med Klassen och Raudevs. Den senare tycker jag vi kan lämna åt sidan, men Klassen bör man kanske följa upp enligt principen att inte lämna något spår oförsökt. I varje fall på nuvarande stadium vill jag dock inte komma för hans skull till Riga, men föreslår att ambassaden följer upp kontakten. Till den verkan det hava kan, sänder jag bifogad fullmakt, bil. 1, som visar att Ni har familjens auktoritet bakom Er. Några ekonomiska diskussioner bör man dock akta sig för, annat än små belopp för att täcka bestyrkta utgifter.

Jag vill samtidigt ta upp ett annat, tämligen gammalt spår, som också leder till Riga men inte hittrills vad jag vet undersökts närmare. Vi fick uppgifterna ungefär för 5 år sedan via en lettisk journalist, som om jag inte antecknat fel hette Roscalns som då var i Sverige, men normalt bor i Tyskland i München, och jag tror vi fick kontakt med honom genom Cronid Lubarski, som vi sedan hållit kontakt med. En vän och kollega till Roscalns, Ivas Zukovskis var chefredaktör för tidningen Ansedlis. Denne har uppgivit att en farbror till honom varit fångvaktare för Raoul Wallenberg så sent som 1987. Detta skulle onkeln ha uppgivit för Zukovskis då denne besökte honom på hans födelsedag i Leningrad.

Zukowskis skall sedan ha gjort ett nytt besök hos onkeln för att få uppgifterna bekräftade, och i varje fall var avsikten att inregistrera samtalet. Vi vet dock ingenting om resultatet av denna kontakt.

Det förefaller mig att tiden nu är mogen och vi kan agera mera öppet utan risk för uppgiftslämnarna, att ta upp undersökningar direkt på platsen. Jag vet inte hur mycket av dessa uppgifter som finns i UD:s arkiv, men jag skickar en kopia av detta brev och av

10/15/93 15:07:10

46 8 7231176->

46 8 7231176 UD Stockholm

Page 3

+4122-7828923 CERN-PPE-L3-AC

320 P03

15.10.93

15:04

2

de samtalsnedteckningar på vilka jag grundar mina uppgifter till
Hans Magnusson i Stockholm.

Med vänlig hälsning

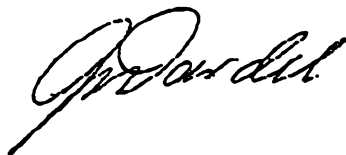

Guy von Dardel

Guy von Dardel
45 Route de Peney-Dessus
CH-1242 Satigny, Switzerland
Home 0041-22-753 16 19
CERN: 767 57 38 Fax: 782 89 23
Champéry 25-79 21 22

Vollmacht

Als Halbbruder des in der ehemaligen Sowietunion nach dem Kriege verschollenen schwedischen Diplomaten Raoul Wallenberg bevollmächtige ich Ambassadsekretär Gradevik an der schwedischen Botschaft in Riga mich bei Verhöre und Verhandlungen mit Zeugen des Schicksals meines Bruders zu repräsentieren.

Gcnf, Schweiz den 29 Oktober 1993.

*** WARNING ***

5 lines were too long and were truncated.

*** WARNING ***

Helen Batova. (läkare i Vladivostok) en pensionerad 80-81
dödd i Moskva. var ena till hett hon är av sin
föreläsnar. Ett bud reste till och hälsade henne, och hon
beröddes att hon behandlat RW. (Rubowitsch känner till
henne) är i sin dödsstund.

och anser
hennes döds
ett mord

Kalinski som förtal på skola, men kände till läkaren.
publicerat en artikel där han säger att RW dog i Vladivostok
15/2 1985.

Tvåty: Däcken information i jan. 1985 att RW levde
och han förflyttats från cell 34 till Njatskavod. till
cell 58, 3:e våningen. (3 Kaput II)

Kaplan har kommit ut till Israel. Hans arrestering
hade inget med RW att göra. Det var Kalinski som
prövalskade henne.

Jelen Bommers mannen är död, är i fjol eller tidigare.

USSR: NUR.

Das Land und die Welt. Schwankel der 73
8020 München?

Sanya

Tordga 1. Rom: från att träffa sin ukrainske vän. Uppropen att RW och Lång
hållas på order av Molotov. År 1947 dog L. Langfeldt i Frankfurt
p.g.a. lunginflammation. Vitne var Vassil Korobets, polack
i sovjetiska fångläsaren sedan 1934. Träffade honom 1968-69 i
Mordovien. Major Otkupberg överlämnade RW. En litau, Jonas
Bobdanas, hade också varit RW i ryska fångläsaren. 1946 var
RW på färd till Moskva för att hans utsläpp 25 år var sk.

Sanya fick 2/12 1988 följande meddelelse: Min journalist
Ivan Chukovskis, chefredaktör för Russkij - Borgoklad
tidning, hade varit i kontakt med fångvaktaren på nytt
1:a gånge (1987) och bekräftat att denna var en seriös och
säker man med inf. Han har också saker som från RW.
som han dock vill ha bekräftat för sig själv.
Han föreslår att Sanya skall uppvisa chefredaktör
för att med honom färd till Moskva för fångvaktaren
betyder så. Man kan kanske också få fångvaktaren att
komma till Moskva. Sanya frågade Lukanski, som kände
att al T. T. var chefredaktören och sedan i samma
Roskaltas öm i Moskva. Lukanski sa att Ivan kommit ut
föreläggna uppgifter.

Talar Tordga och Ivas om samma fångvaktare?

Ivas har fått en kamera eller inspelningsapparat
för att inte träffa fångvaktaren.

Ivas. Journalisten träffade fångvaktaren på hans födelsedag i Leningrad.

Ruben Jag min vän John (T. Z.) från Ryssland och från Leningrad. Jag
allt kände på min onkel på födelsedag och frågade honom:
Den är ju fångvaktare. Jag är så intresserad.

Skulle inte jag ha hört talas. Det är jag som har hand om honom
När då? - Jag följde i september. Han levde då i september

R Jag tycker att min vän journalisten - om jag inte
vill nämna.

Jag vill föreslå Ivas att han gör en resa till till Moskva för
att få mer uppgifter, och det måste registreras. Onkeln
får inte bli misstänkt som S. Hur kommer du i kontakt med
apparaterna. Polisen. Roskaltas vill aldrig ha pengar. Vi skall se
till att det blir inköpt. Senare meddelas es genom telefon
att grejen kommer från Ivas. Ivas har gjort en andra resa,
och vi vet inte vad resultatet var. 1987

R. Det var inte RW utan Langfeldt som dog. Jag har hört
att RW från Langfeldts identitet till att börja med
men inte mer. Langfeldt var skickad i Israel.

Längre i omkningen Torschok: ON-55: 1 för män, kvinnor, krimin
och död.

Fred säger att det bara finns 6 exkluderade platser.

Guy von Dardel
45 Route de Peney-Dessus
Tel. 22-7531619

från Guy von Dardel
Fax 782 8923

CH-1242 Satigny

CH-1242 Satigny, den 17 september 1993.

Raoul Wallenberg-ärendet

Pol avd.
Box 16121
S-103 23 Stockholm Suède

Departementsrådet Hans Magnusson

269/005

-10-18

e Broder!

P 2 Enl

Vid senomgången av gamla papper har jag kommit på bifogade brev, daterat 22/2 1984, från en fru Mühlbach i Hässleholm, som hänvisar till uppgifter från hennes sväger "Leksi", som skulle ha varit tillsammans med Raoul, eller i varje fall en Raoul?berg, samt två andra svenskar, Engman och Friberg, i ett läger i Inta i Sibirien. Tidpunkten skall ha varit 1948-1950. Fru Mühlbach var emellertid ängslig att hennes namn skulle kunna röjas. Hon tycks ha rapporterat till UD 1981, men som hon säger "var dom där så ängsliga, att i ett telefonsamtal sade de att ni får sluta med det". Det framgår av brevet att fru Mühlbach föreslog att jag skulle träffa henne och hennes systerson i Höllviken. Jag har antecknat på brevet hade jag ett telefonsamtal med henne 8/3 1982, men mina stenografiska uppteckningar från samtalet är svårtydda och ger inte heller vet jag UD har i sina handlingar?

Tidigt eftermiddag.
I varje fall bör vi väl nu under dagens ändrade förhållanden ta upp saken igen. Jag har fått kontakt med systersonen Tael som fortfarande har det i brevet angivna telefonnumret, (040)453463. Av honom fick jag veta att hans moster,

~~Jag har talat med svärsonen i Höllviken.~~ Fru Mühlbach är död sedan några år, men hennes sväger lever i Estland, och är trots över 80 års ålder fullt klar i huvudet. Han kan nås på adress: Alex Mühlbach, Rahunyorm, 203020 Loksa, Estland, tfn: (72)2775435.

Jag försökte ringa dit men kom inte fram, och det är säkert bättre att Tallinambassaden tar kontakt och gör ett besök. Det är visst 70 km från Rahunyorm till Tallin. Han bor med sin dottter, Öie Korman, och deras dotter Lüüri, som talar engelska, men det bästa är naturligtvis att ta med en estnisktalande tolk. Det vore bra om vi kunde få hans uppgifter i tid för novembermötet.

Med hjärtliga hälsningar

Guy
Guy von Dardel

1993-10-26

Pol 1:1/Ambr L Olson/mjn

Raoul Wallenberg-ärendet

1993-10-26 Nr 88

Ö + bil t amb i TALLINN

f ben vid åtg

Ö/Olson

OBS! 290/001 är delvis samma ärende

up *Mj*

4.

Witt namn och adress är:

En Maja Bühlbach m. död.

17/6 93

Rhinegatan 8

28100 Albstadt

tel. 0451 / 137 50

Lyckans namn och adress är:

Alm. Alm Tact,

Olavovägen 9,

23012 Albstadt

tel. 040 / 45 34 63

Det är en annan namn och adress till
en jag upptäcker, den 29.2. och den 8.3.

Hälsningar
Maja Bühlbach

Witt niður en: at unga familjunnar ut-
línun de hún minn slátt i Estland það
myrke illa ut.⁽¹⁹⁸¹⁾ U. D. i Stakkann hetust
hún aðstaðan hún ha hafið af þessu, með
hún slátt hvar annað sömulega fjar kynslund,
sö i ut sel. skulda það hann at hi fjar
slátt með det áminast. Men hann var öðru
m, at öðru märke skótas árið. Færst hún
færst með harku þá Lethi og familjunnar, hann
færst: "at m. eðru þess hún man líka gæta en
gæta hún". Hann minnast þessu hún Lethi.
Jag hún. Bakat: en þess hún Estland hún i
jafni mátt. Jag hún en gæta hvar minn man
slátt. Þú en gæta hún jag þáreka at all
diskretion at not munda þess fjar Lethi öðru,
og minn eðru, i minn fjar jag líka öðru.
Witt man hún en öðru þess þess en öðru
þess i Lethi, Lethi en þess minn
hún hann. Þú hann öðru jag i dag
2 st. þess fjar Lethi, og það hann öðru
m fjar öðru hún öðru. Vi en þess
þess minn at minn hvar með öðru,
fjar at öðru de öðru hi fjar. Öm
man þess hún Estland fjar min öðru i
Tallinn, öm man hún hún minn þess i Est-
land fjar min öðru minn min en i Tallinn,
men jag hún líka at det blítt hvar
með minn öðru at minn minn, sö fjar
at hvar min fjar Lethi og de minn minn
hún Tallinn.

Gammal lysh adelsfamilj, från Estland.

8/3 1982

Oskar halsbror Ruoni

byggde främling hus som jag tror är kvar i Ryssland. Jag skickar
 brev till honom och minns honom på Bengt. De lär ha varit synsätt
 jag har varit på och det kan vara. Sitt var jag i Järnstad
 belägen i Skagens centrum. 1948-1950 var jag i Järnstad
 byggare arkitekt. Med det förklarar påståendet. 1948-1950 var jag i Järnstad
 från Italien och det var vi. Mycket int. i Järnstad

Ume Tael meddelar 17/10 93

Leif Erik Alex Mäthbach SU-92 är

Adress: Rahmnyor m

203020 Loksa Estland

0043 72-2775435

Datter Die Korneliusstalar engels

Datterdatter Liiüri

Guy von Dardel
45 Route de Peney-Dessus
Tel. 22-7531619

CH-1242 Satigny, den 17 september 1993.

Pol avd.
Box 16121
S-103 23 Stockholm Suède

Departementserådet Hans Magnusson

240/001
93-10-18

e Broder!

Vid senomgången av gamla papper har jag kommit på bifogade brev, daterat 22/2 1984, från en fru Mühlbach i Hässleholm, som hänvisar till uppgifter från hennes sväger "Leksi", som skulle ha varit tillsammans med Raoul, eller i varje fall en Raoulberg, samt två andra svenskar, Engman och Friberg, i ett läger i Inta i Sibirien. Tidpunkten skall ha varit 1948-1950. Fru Mühlbach var emellertid ängslig att hennes namn skulle kunna röjas. Hon tycks ha rapporterat till UD 1981, men som hon säger "var dom där så ängsliga, att i ett telefonsamtal sade de att ni får sluta med det". Det framgår av brevet att fru Mühlbach föreslog att jag skulle träffa henne och hennes systerson i Höllviken. Jag har antecknat på brevet hade jag ett telefonsamtal med henne 8/3 1982, men mina stenografiska uppteckningar från samtalet är svårtydda och ger inte heller vet jag UD har i sina handlingar?

I varje fall bör vi väl nu under dagens ändrade förhållanden ta upp saken igen. Jag har fått kontakt med systersonen Tael som fortfarande har det i brevet angivna telefonnumret, (040453463. Av honom fick jag veta att hans moster,

~~Jag har talat med svärsonen i Höllviken.~~ Fru Mühlbach är död sedan några år, men hennes sväger lever i Estland, och är trots över 80 års ålder fullt klar i huvudet. Han kan nås på adress: Alex Mühlbach, Rahunyorm, 203020 Loksa, Estland. tfn: (72) 775435.

Jag försökte ringa dit men kom inte fram, och det är säkert bättre att Tallinambassaden tar kontakt och gör ett besök. Det är visst 70 km från Rahunyorm till Tallin. Han bor med sin dotter, Öie Korman, och deras dotter LÜÜri, som talar engelska, men det bästa är naturligtvis att ta med en estnisktalande tolk. Det vore bra om vi kunde få hans uppgifter i tid för novembermötet.

Med hjärtliga hälsningar

Guy von Dardel

1993-10-26

Pol 1:1/Ambr L Olson/mjn

Raoul Wallenberg-ärendet

1993-10-26 Nr 88

Ö + bil t amb i Tallinn f

ben vidare åtg

u/Ols on

X 27/10 1993
.....hll.

Mühlbach

Hässelholm, 22.2. - 84

Professor Y. r. Oredal!

Vad jag nu kommer att skriva om
skall säkert intressera er. Först vill jag
förklara vem jag är.

Jag är ännu yngre en sjökapten, född
i Estland, men, som man kanske vet, kom
till Sverige 1944. När man dag för 1 1/2 år sedan
just före min senaste besöksbesökade en
intressant berättelse med släkter i Estland.
När man har ännu en bege (+familj) kvar
i Estland, inom familjen kallas de den
brakern för "Lehvi". När 1947 blev "Lehvi"
deporterad av Stalin till Sibirien, och blev
senare Lehvis fru och tre små döttrar,
som fick 25 år + 5 år som det heter när.
Så blev Stalin och "Kuvor" som till slut blev,
alla de som kände sig, måttvisst bekannade
kunde säga, att detta fanns för "Lehvi"
med familj, som hem till Estland igen efter
ca 11 år. Lehvis fru och döttrar skulle också
på något sätt i Sibirien, men efter ca 4 år
fick man tillstånd att också på samma sätt.
Lehvi själv blev de friska men ändå till en
något lägre längd i livet, och för närvarande.

2.

I detta arbetslägen var tre svenskar som
arbetade, en holländ Engman, en svensk och
en holländ Raul, vars familjerna bodde
på - berg. Lekti och Raul blev mycket goda
vänner, Raul lärde holländ lika snabbt.
Som byggar var även vad vi förstod något
som en holländ, Läkarestation, och Lekti
säger, att Raul var som aktiverat för bygget.
I slutet blev Lekti och Raul
var. Som var tillsammans år 1948-49-50,
sen blev Lekti flyttad och som Lappare
Kontakten, Min mans namn var Richard,
och var ju svensk medborgare sedan många
år. Med tanke på att holländ blev ju
Estland senare som skrev Lekti om Raul
som "Richard, halvbror", och uttryck som vi
vet var även "halvbror" och så. För att få reda
var även var tillsammans säger jag so här till
Lekti: Richard är nu död och jag skulle vilja
meddelar detta till Raul, hans halvbror.
Lekti svarade att, att även var tillsammans
i en stad som holländ Inda, men, att även
de även skildes också vägen. Inda ligger
långt bort, det skall vara en ny stad i
Sibirien, lite norr om Jalisco. Sedan
säger jag sig en i T.V. att vi var i U.S.A.
har jag Sankt på nu jag skall skicka en
g, men en annan riktig sak går att jag
nu skicka.

SVERIGES GENERALKONSULAT

1993-10-19 Nr 129 P 2 RW

NEW YORK

Handläggare: U Sundberg

1993-10-27

Pol 1:1/Ambr L Olson/mjn

A + b t amb Budapest nr 43

f kdm jämte ben yttr vad

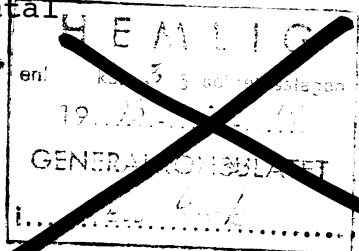
gäller bil 2 ifr o översättn

t eng (u å talsamtal

Olson-Håkansson

1993-10-25)

Utrikesdepartementet

(ful)

-10-20

P 2 En I

H e m l i g SekrL 3\$

Möjliga Wallenbergdokument

Skr 44 Gk 1993-03-09

(3 Bil.) se bil bunk

✓ Jag får härmed insända en kopia av Mrs Hannah F. Sulners makes berättelse om det ungerska kommunist partiets arbetsformer och rättegången mot kardinal Mindszensty samt hans anteckningar om Raul Wallenberg.

Sulner har fått upphovsrätt till båda dokumenten och upplåter en kopia till departementet för internt bruk. Av bifogade brev från advokat Satine framgår att Sulner uppställer följande villkor för dokumentens hantering att de får inte publiceras för kommersiellt bruk. Vidare önskar hon få en kopia av den engelska versionen, om det ungerska dokumentet översätts.

Ulla Odqvist
Ulla Odqvist

SVERIGES AMBASSAD

MOSKVA

Telefon: Nat. (095) 956 12 00

Fax: +7-095 956 12 02

TELEFAX

Int. +7 502 224 10 35

Telex: (64) 413410 svsk su

Adress: UD, pol 1:1, Hans Magnusson, B Lyrvall		Datum: 1993-10-21		Dnr: 505 ✓
Handläggare: Mats Foyer		Avd:	Grupp:	Mål:
Totalt antal sidor: 1		Avs.	Kl.	Sign.

delat

För Hans Magnusson och Björn Lyrvall, pol 1:1. Re
möte 30.11-1.12 1993 med arbetsgruppen om
Wallenberg.

Från Vladimir Sokolov har vi idag per brev fått
beskedet, att den ryska delen av arbetsgruppen om
Wallenberg godtagit det svenska förslaget om ett
ordinarie möte med arbetsgruppen i Moskva den 30
november - 1 december 1993.

Sammansättningen av arbetsgruppen blir från rysk
sida, förutom Sokolov, M.E. Skupov (MID), V.K.
Vinogradov (MB), A.E. Ziborov (MB), A.A. Kozlov,
(MB), V.A. Filippov (MO) och K.S. Nikisjkin (MVD).
(Eventuellt, skriver Sokolov, kommer oberoende
experter som V.P. Galitskij och andra, att inbjudas.

NOREÉN

SVERIGES AMBASSAD
TEL AVIV

1993-10-11

1993-10-26

Pol 1:1/Ambr Olson/mjn
Delges jämte bilagor t
Kabs

Wallenbergföreningen
von Dardel

Carl Persson

Magnusson, Pol 1:1

Olson, Pol 1:1

Lyrvall, Pol 1:1

Makinen, Chicago

1993-10-27 / hja

Ambassadrådet Lage Olson

Pol 1

UTRIKESDEPARTEMENTET

284/oc1

INKÖM UD		
1993 -10- 15		
AVD	GR.	MÅL
P	2	en

Pal

Artikel ang CIA-rapport om Raoul Wallenberg

(2 bil)

Broder,

De uppgifter som förekommit i internationella media nyligen angående en CIA-rapport om Raoul Wallenberg och dennes uppdrag i Budapest har även återgivits i israelisk press. För Din kännedom och departementets dokumentation insänder jag bifogat en artikel i ämnet i den ansedda israeliska tidningen Ha'aretz den 3 oktober 1993 jämte översättning till engelska.

./1

./2

Din tillgäme

Carl-Magnus Hyltenius

Carl-Magnus Hyltenius

החומר יורד לפרסומים
12.11 1993 10:44

LEKET
קט"ל
ות לקטעי עיתונים ופרסומות
Press Clippings & Advertising Agency
רוב בן זכאי 2, חל-אביב 65203
2, Ben Zakai Str., Tel-Aviv 65
טלפון 5660764 Phone

ע
תון
החומר יורד לפרסומים
12.11 1993 10:44

הסי-איי-אי: ייתכן שוואלנברג נעלם משום שהיה סוכן אמריקאי

הוא השתמש תכופות במסמכים מזוייפים ובשומר, ובכך איפשר לאלפים לעזוב את הונגריה, והגן על אלפים נוספים שאותם שכן בבתים שרכש והפך למקומות מחסה תחת הדגל השוודי.
משרד החוץ האמריקאי קיבל על עצמו ב-1979 אחריות חלקית לגורלו של וואלנברג, כאשר הודה במסמך שנמסר לנציגים סובייטים בוואשינגטון שארה"ב העניקה כספים לתוכניתו להצלת יהודים. אך הדו"ח שפורסם עתה מרחיק לכת מעבר לגילוי זה. וואלנברג היה "הבחירה שלנו" וכך גם הצבתו בבודפשט, ציין הציר האמריקאי הרשל ג'ונסון שכתב באותה תקופה בשטוקהולם, במברק ששיגר ב-1944 אל משרד החוץ האמריקאי, נאמר בדו"ח.
לפי דו"ח זה נאמר במברק כי וואלנברג עצמו "חש שהוא ממלא שליחות" למען מועצת הפליטים האמריקאית.
משרד החוץ השוודי "חש כי על ידי הצבת וואלנברג בבודפשט, הוא משתף פעולה לקידום תכנית אמריקאית", נאמר בדו"ח.
בעקבות לחצים של שוודיה וארה"ב, הודיעה ממשלת בריה"מ ב-1957 כי "אדם ושמו ראוול וואלנברג מת מהתקף לב ביולי 1947" ככלא לוביאנסקה של הקי"ג במוסקבה.

אנגלי, ארה"ב (ע"ר). הדיפלומט השוודי ראוול וואלנברג, שהציל אלפי יהודים מצפורני הנאצים, פעל למען סוכנות אמריקאית חשאית-למחצה, וייתכן כי עובדה זו עוררה חשדות אצל הסובייטים והובילה למרצו ולאחר מכן להיעלמו - כך מסרה אמש סוכנות הביון האמריקאית, הסי-איי-אי.
וואלנברג, שהוצב ב-1944 עליידי ממשלתו בנציגות השוודית בבודפשט, קיבל כספים וכן הוראות ומידע לעבודתו מ"מועצת פליטי המלחמה" האמריקאית, נאמר בדו"ח של סוכנות הביון ששוחרר זה עתה לפירסום.
בדו"ח שחיבר ב-1981 אדם שאת שמו לא פירסמה סוכנות הריגול, נאמר כי "ייתכן שהאופי החשאי של מועצת פליטי המלחמה עורר חשדות בבריה"מ והוביל להיעלמותו".
לואלנברג מייחסים את הצלתם של יותר מ-20 אלף יהודים הונגרים, בתקופה שפעל בבודפשט.
הוא נעצר על ידי הסובייטים ב-1945 ומאו נעלמו עקבותיו. היו מקורות שונים שטענו כי נראה חי שנים רבות לאחר מכן בכלא סובייטי.
וואלנברג הציל חיים רבים בעיקר עליידי כך שהעניק ליהודים הגנה דיפלומטית של שוודיה, שהייתה נייטרלית במהלך המלחמה.

"LEKET"
"לקט"
סוכנות לקטעי עיתונים ופרסומות
Press Clippings & Advertising Agency
הרוב בן זכאי 2, חל-אביב 65203
2, Ben Zakai Str., Tel-Aviv 65203
טלפון 29 67 64 Phone
קטע
מעיתון
חדשות
3-10-1993
מיום

"וואלנברג היה סוכן אמריקני"

לחמה עורר חשדות בבריה"מ, והוביל להיעלמו.
וואלנברג הציל יותר מ-20 אלף יהודים הונגרים. ב-1945 הוא נעצר על ידי הסובייטים, ומאו נעלמו עקבותיו. מקורות שונים טענו, כי וואלנברג נראה סובייטי.
סוכנויות הידיעות

לדברי דו"ח של הסי-איי-אי, שהותר לפרסום
כמי שכתב במברק למשרד החוץ האמריקני כי "וואלנברג היה הבחירה שלנו להצבתו בבודפשט".
בדו"ח, שנכתב ב-1981, ושוחרר מחברו אינה ידועה, נאמר כי "ייתכן שהאופי החשאי של מועצת פליטי המ

הדיפלומט השוודי ראוול וואלנברג, שהציל אלפי יהודים מצפורני הנאצים, פעל למען סוכנות אמריקנית חשאית-למחצה, וייתכן כי עובדה זו הובילה למרצו ולאחר מכן להיעלמו. כך מסרה אמש סוכנות הביון האמריקנית, הסי-איי-אי.
וואלנברג, שהוצב ב-1944

TRANSLATION

HARITZ - 3.10.93

THE C.I.A.: WALLENBERG MAY HAVE DISAPPEARED
BECAUSE HE WAS AN AMERICAN AGENT

Swedish Diplomat Raoul Wallenberg, who saved thousands of Jews from the Nazis, had acted for a semi-secret American agency and this may have aroused the Soviets' suspicions and led to his arrest and then to his disappearance. This was announced last night by the American Intelligence Agency, the C.I.A..

Wallenberg, who was posted by his Government at the Swedish Embassy in Budapest, in 1944, received funds as well as instructions and information for his work from the American "War Refugees Board", according to a report of the Intelligence Agency just released for publication.

The report, which was written by a person whose name was not published by the Intelligence Agency, mentions that "the secret character of the War Refugees Board may have aroused suspicions in the Soviet Union and led to Wallenberg's disappearance".

Wallenberg is said to have saved 20 thousand Hungarian Jews during the period he acted in Budapest.

He was arrested by the Soviets in 1945 and has not been heard of since. Various sources have claimed that he was seen alive in a Soviet prison many years later.

Wallenberg saved many lives mainly by granting Jews the diplomatic protection of Sweden, which remained neutral throughout the war.

He frequently used false documents and bribes and thus enabled thousands of Jews to leave Hungary and protected further thousands by placing them in houses which he had acquired and turned into sheltered homes under the Swedish flag.

In 1979 the State Department undertook partial responsibility for the fate of Wallenberg, when it admitted in a document submitted to Soviet representatives in Washington that the United States had granted funds for his plan to save Jews. But the report published now goes beyond that admission.

Wallenberg had been "our choice" and so was his posting to Budapest, said US envoy Hershi Johnson, who had served at the time in Stockholm, in a cable sent to the State Department in 1944, mentions the report.

According to the report, the cable stated i.a. that Wallenberg himself "felt that he was fulfilling a mission" for the American War Refugees Board.

The Swedish Foreign Office "felt, that by stationing Wallenberg in Budapest, it was cooperating for the realization of an American plan", the report says.

Following pressure exerted by Sweden and the United States, the Government of the Soviet Union announced in 1957, that "a person by the name of Raoul Wallenberg died of a heart attack in July 1947" at the KGB Lubyanka Prison in Moscow.

* *
*

Jon Wallberg

Translator's Note: The same news item was carried by CHADASHOT on the same date.

h

SVERIGES AMBASSAD

MOSKVA

1993-10-21

*cert. Tills
Magnusson
Lisbeth
Lyrvall
År 1955-1956
År 1957*

Departementssekreteraren
Björn Lyrvall
Utrikesdepartementet

ful

294/001

Re dokument i Wallenbergärendet
(2 bil)

INKOM UD		
1993 -10- 22		
AVD	GR.	MÅL
<i>P</i>	<i>2</i>	<i>EW</i>

Broder,

Från Vladimir Sokolov har vi idag mottagit tre samtalsuppteckningar från samtal i Wallenbergärendet mellan ambassadrådet vid Sovjetunionens ambassad i Ankara, P.D. Erzin och en finsk diplomat, A. Frej från åren 1955-1956, en av punkterna i Ditt brev till Sokolov av den 10 september i år. (Om Du anser att det finns behov av att översätta materialet till svenska, så kan vi självfallet göra detta på ambassaden.)

Sokolov meddelar samtidigt, att man i Ryska Federationens utrikespolitiska arkiv inte funnit några vittnesbörd om ett möte mellan vice chefen för informationsavdelningen hos den sovjetiska högkommissarien i Österrike, E.A. Tarabrin, och den svenske diplomaten Arne Lundberg.

*Utrikesdepartementet
Mats Foyer*

Mats Foyer

Москва, "19" октября 1993 года

МИНИСТЕРСТВО
ИНОСТРАННЫХ ДЕЛ
РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

INK. AMB. MOSKVA		
D. 13/132		
1993. 10. 21		
AVD.	GR.	MAL
R	18	sf

MF 1 atgand / sv

Från: Rysslands VM / Sokolov

TM Stefan Noreen

Re: Wallenberg-
drömdet

Уважаемый г-н Нореен,

По просьбе посольства Швеции направляю ксерокопии записей бесед советника посольства СССР в Турции П.Д.Ерзина с финским дипломатом А.Фреем в 1955-1956 гг. по делу Р.Валленберга, выявленных в Архиве внешней политики Российской Федерации.

Одновременно сообщаю, что никакого свидетельства о встрече заместителя начальника отдела информации Аппарата Верховного Комиссара СССР в Австрии Е.А.Тарабрина с шведским дипломатом А.Лундбергом в Архиве внешней политики Российской Федерации не обнаружено.

Приложение: упомянутые ксерокопии трех записей бесед П.Д.Ерзина с А.Фреем на 5 листах

С уважением

В.В. СОКОЛОВ

Стефану Нореену
Полномочному Министру
Посольства Швеции в
Российской Федерации
г.Москва

ИЗ ДНЕВНИКА
П.Д. ЕРЗИНА

2	МИД СССР
Отдел стран Ближн. и Средн. Востока	
СЕКРЕТНО	
З.к. №	3607
23	IX 1955г.

04 93 165
СЕКРЕТНО. Экз. № 2
"12" сентября 1955 года
№ 362

ЗАПИСЬ БЕСЕДЫ

С ПОВЕРЕННЫМ В ДЕЛАХ ФИНЛЯНДИИ А.ФРЕЕМ

21 августа 1955 года

Фрей с супругой был у меня на обеде. В процессе вечера я имел с ним беседу на различные темы. Из высказываний Фрея следует отметить лишь следующее:

1. По полученным Фреем сведениям из американских источников, к концу 1955 года будет достигнуто соглашение между США и Турцией о предоставлении последней долгосрочного кредита на сумму 500 млн. долларов. Сейчас ведутся переговоры на этот счет. Турецкое правительство в принципе уже согласилось на некоторые условия, которые оно отвергло во время переговоров об этом кредите в мае-июне. Американцы в свою очередь готовы пойти на некоторые уступки, т.к. они опасаются, что дальнейшее ухудшение экономического положения Турции может серьезно отразиться на системе безопасности Ближнего и Среднего Востока.

2. Пресса Скандинавских стран до сих пор время от времени поднимает вопрос о шведском дипломате, Рауле Валленберге, исчезнувшем весной 1945 года в Будапеште, где он был поверенным в делах Швеции. Шведские дипломаты, знакомые лично Валленберга, утверждают, что он спас многие жизни скандинавцам, которые по той или иной причине преследовались гитлеровцами. Валленберг делал даже на то, что посещал начальников немецких лагерей, подкупал их, а также выписывал жертвам фашизма шведские паспорта, хотя они были норвежцы или финны, для того, чтобы вырвать этих людей от фашистов и отправить их в Швецию. Видимо, эти его контакты с немцами были ошибочно приняты советскими оккупационными властями за сотрудничество с фашистами, что и послужило поводом ареста и исчезновения Валленберга.

В свое время шведское правительство неоднократно обращалось к Советскому правительству по поводу судьбы Валленберга, однако положительного ответа не последовало. Сейчас, когда советские органы массовым порядком освобождают иностранных подданных, находившихся по каким-либо причинам в заключении, освобождение Валленберга, если он, конечно находится в руках советских органов, вызвало бы волну одобрений в сердцах народов скандинавских стран.

Фрей подчеркнул, что он ставит этот вопрос не как поверенный в делах, а как друг Советского Союза, желающий дальнейшего повышения авторитета СССР среди народов мира.

Я, естественно, не мог дать никакого обещания по этому вопросу, так как совершенно не знаком с этим делом. Я сказал, что постараюсь навести справки и возможно во время отпуска в Москве позондирую почву, известно ли МИД СССР что-либо о судьбе Валленберга.

Обед состоялся в ресторане "Бульвар-палас".

СОВЕТНИК ПОСОЛЬСТВА СССР
В ТУРЦИИ

18/3 /П.ЕРЗИН/

отп. 4 экз. тп.
1 - т. Семенову,
2 - ОБСВ,
3 - КИ
4 - в дело

10.9.55г. № 543

13 ДНЕВНИКА
1.Д.ЕРЗИНА

2	МИД СССР
Отдел стран Ближн. и Средн. Востока	
Вх. № 4880	
16. XII 1955 г.	

РАССЕЛ. БТИ
84 1953.

22/11
СЕКРЕТНО. Экз. № 1
"16" ноября 1955 года
№ 494

ЗАПИСЬ БЕСЕДЫ
С ПЕРВЫМ СЕКРЕТАРЕМ МИССИИ ФИНЛЯНДИИ А.ФРЕЕМ
1 ноября 1955 года

Фрей посетил меня с целью показать несколько номеров финских газет, которые напечатали восторженные статьи по поводу возвращения Советским Союзом Финляндии военно-морской базы Порккала Удд. Указывая на одну статью, Фрей отметил, что ее автор являлся в свое время профессором, у которого учился Фрей. Этот профессор никогда не отличался просоветскими настроениями, однако сейчас и он не смог скрыть своей похвалы по адресу СССР.

Далее Фрей показал мне отдельные газеты, в которых напечатали сообщения о бывшем шведском дипломате Валленберге, который как будто в 1945 году был арестован в Бухаресте советскими военными властями. В этих газетах помещены фотографии Валленберга и сообщения о том, что он якобы в СССР. В этих сообщениях делается ссылка на бывших немецких военных, которые недавно возвратились из СССР в Западную Германию, которые якобы видели Валленберга в одном из лагерей в Советском Союзе.

Фрей сказал, что он не желает быть навязчивым, понимает, что это весьма деликатный вопрос, однако решил еще раз заговорить со мной об этом, так как я сообщал, что Валленберг якобы в СССР и что он болен туберкулезом.

Весной 1956 года СССР посетит премьер-министр Швеции, продолжал Фрей, поэтому если это вообще возможно, было бы весьма полезно найти подходящую возможность и сообщить премьеру что-либо о Валленберге, если по каким-либо причинам его нельзя передать шведам.

По словам Фрея, это произвело бы на шведского премьера и на весь шведский народ не менее благоприятное впечатление, чем произвело на финнов сообщение о возвращении базы Порккала-Удд.

В разговоре о положении в Турции, Фрей сообщил следующее.

1. Турки задолжали финнам около 9 млн. долларов и не предпринимают никаких мер для погашения этого долга. 28 октября Фрей вместе со своим посланником Кивикоски посетил постоянного заместителя министра экономики и торговли Озансой по вопросу финляндско-турецкой торговли. Озансой извинился за задержку погашения задолженности и "чистосердечно признал", что экономика Турции переживает сейчас острый кризис.

248
2.

По словам Озансоя, Турция не в состоянии поставить ни одной тонны мягкой пшеницы, несмотря на свои обязательства перед Италией, Югославией и др. странами. Имеющиеся продукты для экспорта, как-то. сухофрукты, в том числе изюм, ячмень, табак, а также хром и медь уже распределены по странам. Главная доля этих товаров будет поставлена в Западную Германию, Англию и США.

2. Фрей только что возвратился из поездки в Сирию, Ливан и Трансиорданию. Представители деловых кругов и отдельные политические деятели этих стран высказывали Фрею и его спутникам предположения, что если США не сделают "срочного вливания" в экономику Турции, то в ближайшее время в стране произойдет форменное банкротство.

СОВЕТНИК ПОСОЛЬСТВА
СССР В ТУРЦИИ

В. Ефимов
/П. ЕРЗИН/

отп. 3 экз. тп.
1 - ОБСВ,
2 - КИ,
3 - в дело

14.11.55г. № 742

В ДНЕВНИКА
Д. ЕРЗИНА

1
Министерство
Внешних дел
Секретариат
1891
13-14-56

036-43
МИД СССР
С-т В. С. Семенова
Секретариат
Вх. № 3796
12-11-1956

РАСМАТРИВАЮ
04 1956

76
СЕКРЕТНО. Экз. № 1
" 4 " апреля 1956 года
№ 139

ЗАПИСЬ БЕСЕДЫ
С ПОВЕРЕННЫМ В ДЕЛАХ ФИНЛЯНДИИ А. ФРЕЕМ
16 марта 1956 года

Фрей нанес мне визит и в процессе беседы на общие темы рассказал о том, о по имеющимся у него сведениям, премьер-министр Швеции Эрландер во время своего предстоящего визита в СССР намерен снова поставить в осторожной форме вопрос о том, что известно советским властям о шведском дипломате Рауле Валленберге, который пропал бесследно в 1943-1944 годах, находясь в Венгрии. Звывая свою мысль, Фрей сказал, что Валленберг спас многие жизни скандинавских граждан, попавших по той или иной причине в руки гитлеровцев. Благодаря ему, Валленберг, считается в скандинавских странах национальным героем. Шведское правительство не надеется, что ему удастся найти Валленберга живым, однако для успокоения общественного мнения оно решило воспользоваться визитом Эрландера в СССР, чтобы сделать новую попытку в розыске Валленберга.

Фрей сказал, что он лично знаком с Эрландером, который по своему характеру является весьма самодлюбивым человеком, поэтому сочувственный ответ советского правительства по данному вопросу смог бы оказать на Эрландера положительное влияние и облегчил бы обсуждение с ним других вопросов.

Я сказал Фрею, что во время отпуска в Москве мне не удалось выяснить ничего определенного по вопросу о Валленберге, кроме того, что в свое время шведское правительство неоднократно обращалось в МИД СССР по данному вопросу за разъяснениями. Необходимые разъяснения были даны и на этом дело кончилось.

СОВЕТНИК ПОСОЛЬСТВА СССР
В ТУРЦИИ

В. Ерзин

/П. ЕРЗИН/

экз. ен.
Семенову,
СВ,
дело
6г. № 193

Иванов
Семенов
Кузнецов
15-56
11-11-56

16-11-56

SVERIGES AMBASSAD

BRYSSEL

1993-10-26

1993-10-19

Pol 1:1/Ambr L Olson/mjn

Delges jämte bilagor

Kabs

Wallenbergföreningen

von Dardel

Carl Persson

Magnusson, Pol 1:1

Olson, Pol 1:1

Lyrvall, Pol 1:1

Dep råd Hans Magnusson

UD/Pol 1:1

INKOM UD		
1993 -10- 22		
AVD	GR.	MÅL
P	2	En I

Wallenberg-ärendet

(1 bil)

Broder,

Jag får härmed översända en ny bunt dokumentation över den oförtröttliga Simone Lückis aktiviteter. Denna gång i samband med hänvändelser till stats- och regeringschefer vid Europarådets toppmöte i Wien den 8-9 oktober 1993.

Det bör observeras att hon i sitt brev till Mme C Lalumière även gör en hänvisning till Carl Bildt. Som Du vet lyckades Mme Lücki att få en kort pratstund med statsministern i samband med dennes tal i Bryssel den 16 september 1993. Jag tog även emot dokumentation om det välbekanta fotot som figurerat på senare tid och som UD redan informerats om.

Staffan Åberg

genom

Staffan Åberg

SIMONE LUCKI
Avocat
Barreau de Bruxelles

8 - 1050 BRUXELLES, LE 8 octobre 1993.
Rue Dautzenberg 50, Ste 3
tél (02) 640 10 93
fax (02) 647 21 30

Via fax 641 6620

Monsieur Staffan ÅBERG
Conseiller à l'Ambassade de Suède
Avenue Louise 148
1000. BRUXELLES

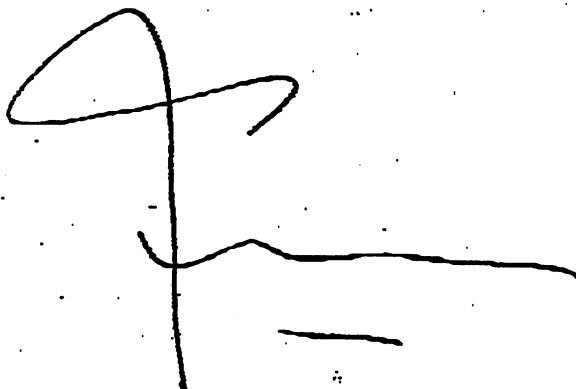
Cher Monsieur le Conseiller,

Concerne Monsieur Raoul WALLENBERG

INK. AMB BRYSEL		
D. N:o 16/292		
1993-10-11		
AVD	GR.	MAL
P	2	Wallenberg

Jé vous souhaite bonne réception de la présente et de ses annexes.

Je vous prie de croire en l'assurance de mes sentiments
les plus dévoués.

SIMONE LUCKI
Avocat
Barreau de Bruxelles

B - 1050 BRUXELLES, LE 6 octobre 1993.
Rue Dautzenberg 50, Et. 3
Tél (02) 646 10 03 privé 374.43.50
Fax (02) 647 21 30

Via fax 00 43 1 535 45 30
er 219 22 66

Docteur Franz VRANITZKY
Chancelier fédéral d'Autriche
Président du Sommet de Vienne

Monsieur le Président,

SOMMET DE VIENNE des 8 et 9 octobre 1993
Raoul WALLENBERG

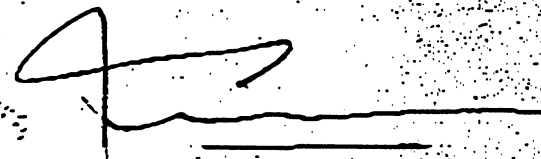
Vous aurez reçu mon pli express du 5 octobre 1993.

De nombreux pays européens estiment que le cas de
Monsieur Raoul WALLENBERG doit être débattu avec les autorités
russes.

J'ai l'honneur de vous demander de soulever ce sujet, par
motion d'ordre, avec vos Collègues, au cours du Sommet
de Vienne des 8 et 9 octobre 1993, afin d'obtenir une
position politique commune à l'égard de la thèse russe
dénuée de fondement et contraire au dossier actuellement
en possession de la Commission Internationale; ce dossier
recèle, en effet, des preuves irréfutables de la survie de
Monsieur Raoul WALLENBERG, après 1947, notamment par
des témoignages confirmés en 1993 et par un document
photographique.

Dès lors, la question à poser aux Russes est une demande de
révision de la thèse officielle qui est manifestement
un mensonge historique.

Je vous remercie vivement à l'avance de me répondre et vous prie,
Monsieur le Président, de croire en l'assurance de ma plus haute
considération.

Simone LUCKI

Avocat

Président du Comité Belge pour Raoul WALLENBERG
Secrétaire Général de la Commission Internationale
d'Enquête sur le sort de Raoul WALLENBERG

SIMONE LUCKI
Avocat
Barreau de Bruxelles

B - 1050 BRUXELLES, le 6 octobre 1993.
Rue Dautzenberg 50, Bte 3
Tél (02) 640 10 63 privé 374.43.50
Fax (02) 647 21 30

Via fax 00 43 1 535 45 30
et 219 2266

Monsieur Aloïs MOCK
Ministre des Affaires Etrangères d'Autriche
Président du Comité des Ministres du Conseil
de l'Europe

Monsieur le Président,

SOMMET DE VIENNE des 8 et 9 octobre 1993
Raoul WALLENBERG

J'ai l'honneur de vous écrire en votre qualité de Président
en exercice du Comité des Ministres du Conseil de l'Europe.

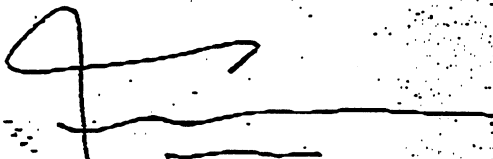
Je vous prie de trouver, en annexe, le décalque du pli express
que j'ai adressé, le 5 courant, à tous les Chefs d'Etat participant
au prochain Sommet de Vienne.

De nombreux pays européens estiment que le cas de Monsieur
Raoul WALLENBERG doit être débattu avec les autorités russes.

J'ai l'honneur de vous demander de soulever ce sujet, par motion
d'ordre, avec vos Collègues, au cours du Sommet de Vienne des
8 et 9 octobre, afin d'obtenir une position politique commune
à l'égard de la thèse russe dénuée de fondement et contraire
au dossier actuellement en possession de la Commission Internationale
ce dossier recèle, en effet, des preuves irréfutables de la survie
de Monsieur Raoul WALLENBERG, après 1947, notamment par des
témoignages confirmés en 1993 et par un document photographique.

Dès lors, la question à poser aux Russes est une demande de
révision de la thèse officielle qui est manifestement un mensonge
historique.

Je vous remercie vivement à l'avance de me répondre et vous prie,
Monsieur le Président, de croire en l'assurance de ma plus haute
considération.

Simone LUCKI
Avocat

Président du Comité Belge pour Raoul WALLENBERG
Secrétaire Général de la Commission Internationale
d'Enquête sur le sort de Raoul WALLENBERG

SIMONE LUCKI
Avocat
Barreau de Bruxelles

1050 BRUXELLES, le 5 octobre 1993
Rue Wallenberg 50, Et. 3
Tél. (02) 640 10 03 - Privé (02) 374 43 50
Fax (02) 647 21 30

Par pli express

LETTRE ADRESSEE
A TOUS LES DESTINATAIRES
DONT LISTE JOINTE

Monsieur le Premier ministre,
ou Monsieur le Président,
ou Monsieur le Chef du gouvernement,
ou Monsieur le Secrétaire d'Etat.

SOMMET DE VIENNE DES 8 ET 9 OCTOBRE 1993

Attitude concertée des Chefs d'Etats européens pour
l'établissement de la vérité concernant le sort de
Monsieur Raoul WALLENBERG

J'ai l'honneur de m'adresser à vous, comme à tous les
Chefs d'Etat participant au Sommet de Vienne, concernant
le sort du diplomate suédois, Monsieur Raoul WALLENBERG.

L'état actuel des recherches n'a guère amené à la conclusion
que Monsieur Raoul WALLENBERG soit mort et Monsieur Carl
BILDT, Premier Ministre de Suède, a même déclaré publiquement,
le jeudi 16 septembre 1993, à Bruxelles, que Monsieur Raoul
WALLENBERG peut toujours être vivant à l'heure actuelle.

Il importe, dès lors, que les gouvernements nationaux se
mobilisent pour faire éclater la vérité; en effet, le cas de
Monsieur Raoul WALLENBERG constitue un phare et un repère
pour les négociations futures avec la Russie, dans la ligne
tracée par les résolutions du Conseil de l'Europe et du
Parlement Européen.

J'en appelle à votre responsabilité de Chef d'Etat européen
dans la situation évolutive de la Russie, afin que ce pays se
développe dans le respect des individus, en harmonie avec les
institutions européennes.

./.

MINISTRE DES AFFAIRES ETRANGERES
DU COMMERCE EXTERIEUR ET DE LA
COOPERATION AU DEVELOPPEMENT

1000 BRUXELLES, LE 19/01/93
RUE DES QUATRE BRAS 2
TEL. 516 82 11 - FAX 511 63 85

*Le Ministre des
Affaires Etrangères*
P/GE

Monsieur le Président,

En ma qualité de Vice-Premier Ministre et
Ministre des Affaires Etrangères, j'ai l'honneur
de vous proposer de décerner le Prix Nobel de la
Paix 1993 à Monsieur Raoul Wallenberg.

Les qualités dont a fait preuve
Monsieur Wallenberg dans la défense des valeurs de
solidarité humaine le parent de mérites
exceptionnels et constituent un exemple de
dévouement et d'abnégation pour la jeunesse
actuelle.

Je suis convaincu que l'élection de
Monsieur Wallenberg constituerait une motivation
puissante pour tous ceux qui osent oeuvrer pour un
monde plus humain offrant une juste place aux plus
faibles.

Je vous saurais gré de bien vouloir réserver
un accueil bienveillant à cette candidature.

Veuillez croire, Monsieur le Président, à
l'assurance de ma profonde considération.

Willy CLAES
Vice-Premier Ministre
et Ministre des Affaires Etrangères
du Royaume de Belgique.

Au professeur Francis SEJERSTED
Président,
Comité du Prix Nobel pour la Paix,
Brammensveien 19
N-0255 OSLO 2
NORWAY

PARLEMENT EUROPÉEN

1992 - 1993

Procès - verbal de la séance du

Jeudi 17 Décembre 1992

e) RESOLUTION B3-1742 et 1743/92Résolution sur la disparition de Raoul WallenbergLe Parlement européen,

- A. rappelant la dette de l'humanité à l'égard de M. Raoul Wallenberg,
- B. considérant que, à la suite de l'effondrement de l'Union soviétique, les archives du KGB sont passées sous le contrôle du gouvernement de Russie,
- C. considérant les déclarations contradictoires faites par les autorités soviétiques sur le sort de M. Wallenberg,
- D. considérant les témoignages selon lequel M. Wallenberg a été aperçu vivant en 1956, soit neuf années après, selon le gouvernement soviétique, la date de sa mort dans la prison de la Loubianka, à Moscou,
- E. rappelant les cas de MM. Hamilton et Semko, citoyens américains, de M. Lewanewski, citoyen bulgare, et de M. Struginski, citoyen polonais, qui ont été retrouvés en vie après avoir été détenus par les autorités soviétiques durant, respectivement, 30, 47, 47 et 51 ans,
- F. rappelant sa résolution du 17 mai 1990 sur le sort de Raoul Wallenberg et de son chauffeur, Vilmos Langfelder⁽¹⁾;
 1. réaffirme que le développement de bonnes relations entre la Russie et la Communauté et ses Etats membres implique sincérité et transparence sur les crimes perpétrés dans le passé;
 2. reconnaît que les révélations du président Eltsine sur le massacre de Katyn et la destruction en vol de l'avion de ligne coréen ont eu des effets positifs;
 3. demande au gouvernement russe d'autoriser les représentants de la famille Wallenberg, de la commission d'enquête internationale sur le sort de Raoul Wallenberg et du gouvernement suédois à avoir accès à tous les documents en rapport avec le cas de M. Wallenberg et celui de son chauffeur, M. Vilmos Langfelder;
 4. invite la Coopération politique européenne à aborder cette question auprès du gouvernement russe;
- charge son Président de transmettre la présente résolution, à la Commission, au Conseil et à la Coopération politique européenne, ainsi qu'aux gouvernements russe et suédois.

(1) JO n° C 149 du 18.6.1990, p. 142

SIMONE LUCKI
Avocat
Barreau de Bruxelles

B - 1050 BRUXELLES, le 6 octobre 1993.
Rue Dautzenberg 50, Bte 3
Tél (02) 640 10 03 privé 374.43.50
Fax (02) 647 21 30

Via fax 00 33 88412796

Monsieur Miguel Angel MARTINEZ
Président de l'Assemblée Parlementaire
du Conseil de l'Europe

Monsieur le Président,

SOMMET DE VIENNE des 8 et 9 octobre 1993
Raoul WALLENBERG

J'ai l'honneur de solliciter votre appui absolu pour que, par motion d'ordre, la question importante tant au niveau humain que politique, du cas Wallenberg, soit soulevée au tout prochain Sommet de Vienne.

L'intention persistante des Chefs d'Etat de résoudre le problème fera certainement impression sur la partie russe.

Ci-joint, une documentation utile.

Avec mon profond respect.

Simone LUCKI
Avocat
Président du Comité Belge pour Raoul WALLENBERG
Secrétaire Général de la Commission Internationale
d'Enquête sur le sort de Raoul WALLENBERG

SIMONE LUCKI
Avocat
Barreau de Bruxelles

B - 1050 BRUXELLES. LE 6 OCTobre 1993
Rue Dautzenberg 50, Bte 3
Tél (02) 640 10 03
Fax (02) 647 21 30

Par fax et courrier

Madame Catherine L'ALUMIERE
Secrétaire Général du Conseil de l'Europe
BP 431 R6

F-67006 STRASBOURG CEDEX (FRANCE)

Madame le Secrétaire Général,

Raoul WALLENBERG

J'ai l'honneur de me référer à notre entretien, lors de votre briefing de presse à Bruxelles, le 23 septembre dernier.

En regardant la résolution et directive adoptées par l'Assemblée Parlementaire du Conseil de l'Europe sur le rapport du très estimé et regretté Monsieur Robert Pontillon, je m'interroge sur le suivi réservé à cette cause humanitaire de premier plan.

Comme vous le savez, sans doute, Monsieur Carl Bildt, Premier Ministre de Suède, estime que Monsieur Raoul WALLENBERG peut toujours être vivant actuellement et d'ailleurs, ce héros que les autorités soviétiques prétendent mort en 1947 fit l'objet de propositions d'échange de la part des Soviétiques en 1966.

Pour obtenir son élargissement éventuel, non seulement les efforts ne peuvent être relâchés mais il faut les intensifier d'urgence, compte tenu de l'âge de l'intéressé, né en août 1912.

Je me permets d'espérer que vous dynamisiez le dossier au sein du Conseil de l'Europe et que, lors du Sommet des Chefs d'Etat, à Vienne les 8 et 9 octobre 1993, le sort de Monsieur Raoul WALLENBERG soit discuté dans le sens d'une demande de libération et d'enquête élargie.

Je vous adresse, en annexe, un dossier contenant notamment la résolution la plus récente adoptée en décembre dernier par le Parlement Européen.

Vous remerciant déjà très vivement à l'avance pour l'aide

./.

SIMONE LUCKI
Avocat
Bureau de Bruxelles

B - 1050 BRUXELLES, LE 6 octobre 1993
Rue Dautzenberg 50. Etage
Tél (02) 640 10 03
Fax (02) 647 21 30

Monsieur André KEMPINAIRE
Ancien Ministre
Doorniksesteenweg 258
8580 AVELGEM

Monsieur le Ministre,

Raoul WALLENBERG

J'ai l'honneur de vous écrire, en votre qualité de membre
actif au sein du Conseil de l'Europe.

Je vous transmets, sous ce couvert, quelques documents
relatifs au cas de Monsieur Raoul WALLENBERG.

Je me permets d'espérer en vous que vous donniez une forte
impulsion à ce dossier pour que notamment, lors du Sommet
des Chefs d'Etat à Vienne, les 8 et 9 octobre 1993, la
délégation russe présente, y soit interpellée et pour qu'à
chaque autre occasion, le cas WALLENBERG soit inscrit à
l'agenda des discussions avec les délégués russes, la
Russie étant invitée spéciale au Conseil de l'Europe.

Pouvez-vous proposer un follow-up aux résolutions et
directive du Conseil de l'Europe adoptées avant l'éclatement
de l'Union Soviétique, et par exemple suggérer une actualisation
de celles-ci à la Russie ?

J'ai rencontré à Bruxelles, tout récemment, Monsieur Carl BILDT
Premier Ministre de Suède, qui estime que Monsieur Raoul
WALLENBERG peut toujours être vivant actuellement.

./.

SIMONE LUCKI
Avocat
Barreau de Bruxelles

B - 1050 BRUXELLES. LE 6 octobre 1993
Rue Dautzenberg 50, Ette 3
Tél (02) 640 10 03
Fax (02) 647 21 30

Monsieur Allard PLATE
Secrétaire de la Commission Juridique
et des Droits de l'Homme
Conseil de l'Europe
BP 431 R6

F-67006 STRASBOURG CEDEX (FRANCE)

Cher Monsieur,

Raoul WALLENBERG

Me référant à notre récente et agréable conversation téléphonique, je me permets de vous adresser un dossier complémentaire.

Je vous serais très reconnaissante si vous pouviez le verser aux débats de la Commission Juridique pour que celle-ci s'investisse dans la continuité des travaux importants accomplis notamment par le regretté Monsieur Robert Pontillon et ce, jusqu'à l'aboutissement que le monde libre attend, à savoir, le retour de Monsieur Raoul WALLENBERG et toute la vérité sur son sort.

Je vous prie, cher Monsieur, d'agréer l'assurance de mes sentiments les meilleurs.

Simone LUCKI
Avocat
Président du Comité Belge pour Raoul WALLENBERG
Secrétaire Général de la Commission Internationale
d'Enquête sur le sort de Raoul WALLENBERG

Ärendet	RW-möte		
	Datum	1993-10-22	
Adress	Avd	Grupp	Mål
	P	2	En

Adress Ambassaden Moskva dnr..

Text från Pol 1:1 (Magnusson/Lyrvall) re RW-möte

PRIMO

Tack för beskedet från Sokolov. Till den ryska sidan bör emellertid framföras att möte den 30/11-1/12 givetvis förutsätter att överenskommet arbete dessförinnan genomförs - det innebär såväl intervjuer som den genomgång av ett trettiotal arkivakter i MB's arkiv som överenskomms redan vid sjätte mötet den 11 februari i år och som Roginskij tagit på sig att genomföra.

SECUNDO

Beträffande intervjuarbetet föreslår Lyrvall den 18-19 november (med ankomst Moskva den 17) och avresa den 20.

Vad gäller Roginskijs insats ombedes ambassaden att kontakta honom och påminna. Förteckningen över aktuella akter finns på doss (till protokollet från från femte eller sjätte mötet) för den händelse R. förlagt sin kopia. Har han själv ej möjlighet att genomföra arbetet kanske han kan föreslå någon annan kandidat. Vi försöker också härifrån kontakta R. per telefon.

Cabinet

ex.t. kabs
Bertelman
Lyrvall

Polch
Magnusson
Olsson, Pol 1:1

Pol 1:1/Depr H Magnusson/mjn

Ärende

Datum

1993-10-25

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu¹

(Pol)

Adress

Ambassaden Bonn (f kdm) *unr*

Text

Generalkonsulatet Berlin *dur 7V*

te

För Lundvik från Pol 1:1 (Magnusson)

Re utfrågning av Markus Wolf

P R I M O. Nedan under tertio återgivna text är ett svar från amb Bonn på vår förfrågan om möjligheterna att utfråga Markus Wolf i Wallenbergärendet.

S E C U N D O. Du ombedes därför kontakta Wolf direkt utan att gå via tyska myndigheter och höra om denne vore beredd att ta emot en företrädare för svenska UD (Magnusson) för ett samtal om bl a Raoul Wallenberg. Du kan hänvisa till den svensk-ryska arbetsgrupp som arbetar med frågan men också understryka att vi har kontakt med myndigheter, organisationer och enskilda personer i olika länder under utredningens gång. Om Wolf säger att han inte vet något om Raoul Wallenberg eller om han tvekar ta emot bör understrykas att vi ändå skulle uppskatta att få resonera med honom i frågan (och ev ytterligare någon närstående fråga). Om Du tror det skulle hjälpa kan en vädjan från Raoul Wallenberg:s halvbroder, Guy von Dardel, framföras. Denne skulle ev kunna delta i samtalet.

Mina förslag till tidpunkter är måndagen den 15:e eller måndagen den 22:a november.

Ärende	Datum 1993-10-25	Dnr Sid 2 (2)
	Avd	Grupp Mål

Adress

T E R T I O. (endast för gk Berlin)

Text

Cit.

Med anledning av Ert ovanciterade har vi
underhand....(v g s inkommande
ambassaden Bonn).....tyska myndigheter.
Slutcit.

från

8 2 Eu¹

(St)

Cabinet

KOPIA TILL:

SB
UM
UMK
KABS
POLCH
BITR POLCH
CH POL 1
POL 1:1

(Pol)

AVD.	GR.	MÅL	1
P	2	Eu	

Handwritten signature

AMBASSADEN MOSKVA

1993-10-27

UD STOCKHOLM

FOER POL 1:1.

M Y C K E T B R A A D S K A N D E

RE WALLENBERGAERENDET.

FORTS.

RE WALLENBERGAERENDET.

1. JAG BESOEKTE IDAG, TILLSAMMANS MED FOYER, BITRAEDANDE ARKIVCHEFEN I MID, SOKOLOV, OCH OEVERLAEMNADE TILL HONOM DOKUMENTEN FRAAN BUDAPEST (HANDBREV MAGNUSSON-NOREEN 1993-10-01). JAG TRYCKTE SAERSKILT PAA UPPGIFTERNA OM DE SOVJETISKA SAEKERHETSOFFICERARNA. BAD SAMTIDIGT SOKOLOV OEVERLAEMNA EXEMPLAR AV DOKUMENTEN TILL, I FOERSTA HAND VINOGRADOV, OCH EVENTUELLT SVR. (VART OCH ETT AV DOKUMENTEN HADE VI FOERSETT MED EN SAMMANFATTNING PAA RYSKA.)

OEVERLAEMNADE AEVEN MAKINENS MATERIAL OM "MEDICINSKA ASPEKTER PAA SMOLTISOVRAPPORTEN", (I EX TILL SAMTLIGA MEDLEMMAR AV ARBETSGRUPPEN).

FRAMFOERDE VIDARE OENSKEMAALET OM FORTSATT INTERVJUARBETE DEN 18-19 NOVEMBER OCH TRYCKTE PAA NOEDVAENDIGHETEN AV ATT INTERVJUER OCH OEVERENSKOMMET ARKIVARBETE FULLGOERS FOERE DET PLANERADE MOETET MED ARBETSGRUPPEN. SOKOLOV FICK AEVEN NAMNEN PAA DE PERSONER SOM VI OENSKAR GENOMFOERA INTERVJUER MED.

2. SOM EXEMPEL PAA ATT DEN RYSKA SIDAN FORTSATTE SITT ARKIVARBETE MED WB-AERENDET VISADE SOKOLOV UPP ETT BREV STAELLT TILL HONOM FRAAN CHEFEN FOER PRESIDENTARKIVET, A V KOROTOV. I BREVET (DATERAT DEN 12 OKTOBER) MEDDELADES ATT ABAKUMOV'S BREV TILL MOLOTOV AV DEN 17 JULI 1947 INTE AATERFUNNITS I ARKIVET.

3. SAMTIDIGT HAR FOYER I TELSAMTAL MED ROGINSKIJ IDAG FAATT BESKEDET ATT DENNE INTE HAR AATAGIT SIG ATT UTFOERA NAAGON GENOMGAANG AV AKTER I MB:S ARKIV. HAN MENADE ATT EN SAERSKILD EXPERTGRUPP BORDE UTSES OCH GES ETT FORMELLT UPPDRAG ATT UTFOERA ARBETET. ROGINSKIJ KUNDE I OCH FOER SIG TAENKA SIG ATT INGAA I EN SAADAN EXPERTGRUPP. HAN ANSAAG DET DOCK UTESLUTET ATT ARBETET SKULLE HINNA UTFOERAS FOERE DEN PLANDERADE MOETET MED EXPERTGRUPPEN. (MOT BAKGRUND HAERAV VORE DET BRA OM AVSIKTEN ATT TA DIREKTKONTAKT MED ROGINSKIJ FRAAN STOCKHOLM KUNDE FULLFOELJAS.) ROGINSKIJ MENADE OCKSAA ATT ARBETET I WB-AERENDET I STOR UTSTRAECKNING AVSTANNAT TILL

FORTS.

FOELJD AV MOSKVAHAENDELSENA 3-4/10, MEN TRODDE ATT
DET SKULLE LOSSNA IGEN EFTER PARLAMENTSVALET.

UNDER FOERUTSAETTNING ATT INTERVJUENA KAN
GENOMFOERAS SOM PLANERAT AER VAAR REKOMMENDATION ATT
ARBETSGRUPPENS MOETE HAALLS DEN 30 NOVEMBER - 1
DECEMBER.

NOREEN

AMBASSADEN MOSKVA AF

Politiska avdelningen
Första enheten (Pol 1:1)
Lage Olson

301/004
PROMEMORIA

P 2 Eu'

1993-10-28

(Pol)

Ex till:

[Gun Nilsson, A 2/BUD]

Exp 931028

Budget för Raoul Wallenberg-gruppen 1993/94
(1 bil)

En arbetsgrupp med uppdrag att studera utestående frågor i efterforskningen av Raoul Wallenberg tillsattes genom ett departementsprotokoll den 2 september 1991. Ett utdrag av protokollet bifogas. Gruppen har hållit åtta möten under tiden september 1991 till juni 1993. Nästa möte beräknas äga rum i Moskva kring månadsskiftet november/december 1993.

Enligt uppgift från UD/A 2/BUD uppgick gruppens budget till 70 000 kr under budgetåret 1992/93. Anslaget överskreds med 28 000 kr. För 1993/94 har reserverats 50 000 kr för gruppens arbete. Redan omkring den 20 oktober i år uppges gruppens budget ha belastats med utgifter uppgående till 126 674 kr.

Det stora överdraget på budgeten för 1993/94 förklaras av ett kraftigt överhång från föregående budgetår. Antalet möten under innevarande budgetår uppskattas bli endast två-tre mot fyra per år under gruppens två första arbetsår. Gruppens medlemmar kommer i fortsättningen att i största möjliga utsträckning

utnyttja de rabattmöjligheter som erbjuds för resor med flyg och även i övrigt iaktta stor sparsamhet. Några resor torde kunna betalas över tjänstereseanslaget. Andra kostnader i sammanhanget, i första hand för översättning av dokument, kommer att hållas på en så låg nivå som möjligt.

I arbetsgruppen, vars verksamhet beräknas pågå åtminstone ytterligare något år, ingår f.n. följande personer: professor Guy von Dardel, Geneve, ambassadör Martin Hallqvist, Kiev, departementsrådet Hans Magnusson, UD, ambassadrådet Lage Olson, UD, och departementssekreterare Björn Lyrvall, UD. Förre rikspolischefen Carl Persson är knuten till arbetsgruppen som konsult.

Utöver de 126 674 kr som redan belastats Raoul Wallenberg-gruppens anslag under innevarande budgetår föreslås följande budget för gruppen under återstoden av 1993/94.

	*
Resor Stockholm-Moskva	80 000 kr (50 000)
Andra resor	20 000 kr
Översättningar	12 000 kr
Summa	112 000 kr (82 000)

Byråassistenten Marita Janson, Pol 1:1, kommer att vara administrativt ansvarig beträffande arbetsgruppens budget och utfärda nödvändiga departementsprotokoll och andra handlingar i samband med möten, utlandsresor m.m.

Lage Olson

* En del av dessa kan belasta tjänstereseanslaget.

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Första enheten (Pol 1)
Handläggare: Ds May Andersson

PM
93 10 B 28
Arkivexemplar
DEPARTEMENTS PROTOKOLL

1991-09-02

Arbetsgrupp med uppdrag att studera utestående
frågor i efterforskningen av Raoul Wallenberg

Utrikesdepartementet beslutar att tillsätta en arbetsgrupp med uppdrag att tillsammans med sovjetiska företrädare studera utestående frågor i efterforskningen av Raoul Wallenberg.

I arbetsgruppen skall ingå professor Guy von Dardel, kanslirådet Martin Hallqvist, UD, ministern vid ambassaden i Moskva, Hans Magnusson samt andre ambassadsekreterare Björn Lyrvall, ambassaden Moskva.

Utrikesdepartementet beslutar vidare att till arbetsgruppen knyta förre rikspolischefen Carl Persson som konsult.

Kostnader som uppstår skall belasta tredje huvudtitelns anslag A 7. Utredningar m.m.

Beslutet har fattats av chefen för utrikes-
departementet, statsrådet S. Andersson.

Utdrag till:

Guy von Dardel
Martin Hallqvist
Hans Magnusson
Björn Lyrvall
Carl Persson
Amb Moskva
UD/A 2/BUD
UD/R 4

Ann Gabrielson

amoyag

Pol 1:1/Depr H Magnusson/mjn

Ärende

Datum

1993-10-28

Avd

Grupp

Mål

Adress

Ambassaden Moskva

Text Från Pol 1:1 re Wallenbergärendet

P R I M O. Svaret från SVR, delgiven med innehåller en missuppfattning. Där sägs att man inte känner till existensen av något material kallat "vitt formulär" (belyj formuljar). Vad vi frågade om under senaste mötet var inte detta, utan en dossietypp "delo formuljar" som just skulle innehålla operativt material, b l a från avlyssning i cellen m m , om vi uppfattat saken rätt. Vingradov bekräftade förekomsten av denna dossier. Detta bör påpekas för SVR.

S E C U N D O. När det gäller genomgången av dossierna för RW:s medfångar i MB:s arkiv är vi förvånade över Roginskijs reaktion men försöker ta kontakt med honom härifrån. Om inte han själv kan, får vi snarast utse ett par andra personer, (tänkbara namn finns redan).

T E R T I O. När det gäller arbetsgruppsmötet föredrar vi modellen från de senaste två mötena i Moskva, dvs sittningar eftermiddag + påföljande dags förmiddag.

Vi återkommer betr ev andra önskemål (von Dardel har t ex haft kontakt med Nikisjkin om besök Vladimir).

Q U A T R O. Vad gäller Lyrvalls besök för intervjuarbetet föreslås en justering; ankomst 18 november, arbete 19 och 22 med avresa den 22 på em. Inkvartering: gästlägenhet ambassaden är att föredra.

Pol 1:1/Depr H Magnusson/mjn

Ärende

Datum

1993-10-28

Avd

Grupp

Mål

Adress

Text

Q U I N T O. Von Dardel hade hört från Radio
Liberty-journalist att Jeltsin tillsatt en kommitté under
Volkogonovs ledning som skulle utreda försvunna
utlänningars öde. RW nämndes särskilt. Är detta något nytt,
en missuppfattning, eller förverkligande av planerna vi
hört talas om från Jakovlev tidigare?

Cabinet

Delges:

H Magnusson, Pol 1:1

B Lyrvall, Pol 1:1

L Olson, Pol 1:1

ARKIVEXEMPLAR

Dnr	Avd	Grupp	Mål
Stockholm, le	1er	novembre	1993
305/501	F 2	Eu'	

Madame Simone Lucki
Rue Dautzenberg 50, Bte 3
B-1050 BRUXELLES
Belgique

(P02)

Madame,

Permettez-moi tout d'abord de vous dire combien j'admire votre engagement concernant le sort de Raoul Wallenberg. Nous apprécions vivement en Suède tout le soutien international que nous avons reçu et recevons encore en vue de faire la lumière sur ce qu'il est arrivé à Raoul Wallenberg.

Comme vous le savez, les recherches du groupe de travail suédo-russe se poursuivent. Il s'agit là d'une tâche difficile qui exige beaucoup de temps mais qui a déjà donné certains résultats.

Je puis vous assurer que nous ne laissons passer aucune occasion de souligner auprès des dirigeants russes l'importance que nous attachons à une totale transparence de la part de leur pays sur cette question. Je l'ai moi-même souligné à l'intention du président Eltsine, à la suite de quoi il a donné instruction à toutes les autorités concernées de faire preuve du plus large esprit de coopération.

Croyez, Madame, à l'expression de mes sentiments distingués.

Carl Bildt

exp KU STB for under start
931101

Ifylles av postexp

Avsänt med

☐ sv kurir

☐ utl kurir

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsändn datum

St

1993-10-27

Mme Simone Lucki
Rue Dautzenberg 50, Bte 3
B-1050 BRUXELLES
BELGIEN

Mme Lucki,

Tillåt mig först uttrycka min beundran för Ert engagemang för Raoul Wallenbergs öde. På svensk sida uppskattar vi allt internationellt stöd som har givits och som ges för att få fram sanningen om vad som hänt Raoul Wallenberg.

Som Ni väl känner till pågår den svensk-ryska arbetsgruppens undersökningar. Det är ett arbete som är svårt och tidsödande, men som redan givit en del resultat.

Jag kan försäkra att vi utnyttjar varje tillfälle att för Rysslands ledare påpeka vikten av fullständig rysk öppenhet i denna fråga. Jag har själv understrukt detta för president Jeltsin, som till följd därav gett instruktion till samtliga berörda myndigheter att visa maximal samarbetsvilja.

Mottag försäkran om min högaktning.

Carl Bildt

KOPIA TILL:
SB
UM
UMK
KABS
POLCH
BITR POLCH
CH POL 1
POL 1:1

Pal

AVD.	GR.	MÅL
P	2	En I

1993-11-04
Pol 1:1/Denr H Magnusson/mjn

AMBASSADEN MOSKVA

1993-11-02

UD STOCKHOLM

FOER MAGNUSSON, POL 1:1.

RE WALLENBERGAERENDET.

FORTS.

RE WALLENBERGAERENDET.

VILL NAEMNA ATT VOLKOGONOV, SOM JAG SKULLE LUNCHAT
MED IDAG LAEMNAT AATERBUD T.F. SJUKHUSVISTELSE. HAN
HAR CANCER MEN HOPPAS VARA PAA BENEN IGEN SNART.
SKALL TA UPP WALLENBERG OCKSAA MED RIKSARKIVCHEFEN
PICHOYA, SOM AER PAA MIDDAG HAER FREDAG.

SOEKER FOERETRAEDE VICE KGB-CHEFEN STEPASJIN.

BERNER

AMBASSADEN MOSKVA AF

KOPIA TILL:

SB
UM
UMK
KABS
POLCH
BITR POLCH
CH POL 1
POL 1:1

Pal	AVD.	GR.	MÅL
	0	2	En I

delat a-a Ry

GENERALKONSULATET BERLIN

1993-11-04

UD STOCKHOLM

FOER MAGNUSSON, POL 1:1

RE SAMTAL OM WALLENBERG MED MARKUS WOLF ✓

FORTS.

RE SAMTAL OM WALLENBERG MED MARKUS WOLF

P R I M O

JAG HADE IDAG ETT SAMTAL MED WOLF HEMMA HOS MIG I
DETTA AERENDE. HAN HADE MER ELLER MINDRE GISSAT ATT
DET GAELLDE WALLENBERG OCH BETONADE ATT HAN INTE
HADE NAAGON SOM HELST ANLEDNING ATT INTE STAELLA UPP
FOER SAMTAL MED OSS HAEROM. PROBLEMET VAR BARA ATT
HAN INTE FOERFOGADE OEVER NAAGRA SPECIELLA
INFORMATIONER I SAKEN UTAN BARA VISSTE VAD SOM VAR
ALLMAENT KAENT. DETTA HADE HAN OCKSAA MEDDELAT
WALLENBERGKOMMITTEN, SOM UPPREPADE GAANGER KONTAKTAT
HONOM.

UNDER SIN AKTIVA TJAENST HADE HAN ALLTSAA ALDRIG
KOMMIT I KONTAKT MED FALLET WALLENBERG. DET HADE
ALDRIG FOERTS PAA TAL AV RYSSARNA, SOM JU HELLER
INTE HAFT NAAGON ANLEDNING ATT GOERA DET. DEN ENDE I
DDR SOM HAN KUNDE FOERESTAELLA SIG EVENTUELLT KUNDE
HA FAATT HOERA NAAGONTING VAR MIELKE, MEN DET VAR
SVAART ATT TAENKA SIG ATT DENNE IDAG SKULLE FOERMAA
DRA SIG NAAGOT TILL MINNES. AV DE KGB-CHEFER HAN
KAENT - SEROV, SJELEPIN, SEMITJASTNYJ (ANDROPOV
NAEMNDES INTE) - KUNDE DET KANSKE TAENKAS ATT
SEMITJASTNYJ, SOM AENNU VAR I LIVET (OCH SOM WOLF
TYDLIGEN HAFT ETT GOTT FOERHAALLANDE TILL ATT DOEMA
AV DEN RELATIVA VAERME MED VILKEN HAN OMNAEMNDES)
KUNDE HA NAAGOT ATT BERAETTA.

JAG SVARADE ATT DU ICKE DESTO MINDRE VAR INTRESSERAD
AV ETT SAMTAL. VI FANN ATT MAANDAG DEN 22.11 NOG
SKULLE PASSA. NORMALT BEGER HAN SIG TILL RAETTE-
GAANGEN I DUESSELDORF DE FOERSTA DAGARNA I VARJE
VECKA, MEN DEN HAALLER NU PAA ATT KOMMA IN I ETT
NYTT OCH AVGOERANDE SKEDE OCH DAERFOER SKULLE HAN
SAA VITT NU KUNDE BEDOEMAS VARA TILLGAENGLIG I
BERLIN DENNA DAG. TACKSAM BEKRAEFTELSE SNARAST ATT
DETTA ALLTJAEMT PASSAR DIG.

S E C U N D O

I KANTEN KAN NOTERAS ATT VI EN PASSANT KOM IN PAA
DEN TABBE HAN PAAKEVKLID GSMT I STOCKHOLM, DAA HAN
1978 FASTNADE PAA ETT FOTO. DET VAR GENANT, MEDGAV
HAN, "UND DA BIN ICH IMMER NOCH EIN BISSCHEN SAUER
AUF DIE SCHWEDEN. ES WAR JA DOCH NICHT NOTWENDIG DAS

FORTS.

PHOTO AN BONN WEITERZULEITEN."

LUNDVIK

GENERALKONSULATET BERLIN :

Pol 1:1/Depr H Magnusson/mjn

Adress

Datum

1993-11-04

Ans

Grupp

Mål

0

2

En 17

Adress

Ambassaden Moskva

Text

För ambassadören från Pol 1:1 (Magnusson)
Re Wallenbergärendet

Du kanske kan överväga alternativet att träffa
Volkogonov (och Sergej Kovalev) tillsammans med mig
den 30/11 eller 1/12, men bara om det passar både
Dig och dem.

Cabinet

SVERIGES AMBASSAD

MOSKVA

1993-11-04

Del 1:1/ds Lyrvall/Me 1993-11-14
ext. liab

Örnen, Del 1:1
Majmunk, Del 1:1
Lyrvall, Del 1:1

Exp 931116/Me

aa B

Re brev i Wallenbergärendet
(1 bil)

Departementssekreteraren
Björn Lyrvall
Utrikesdepartementet

(B2)

305/001

INKOM UD		
1993 -11- - 5		
AVD	GR.	MÅL
P	2	En ^r

Broder,

Översänder ett brev från en Ferents Nad, som presenterar sig som styrelsemedlem i den Ryska Kulturfonden (Omskavdelningen).

Nad berättar, att han en längre tid har ägnat sig åt att studera den politiska repressionsperioden i Sovjetunionen under 1930 - 1950-talen. I anknytning härtill kom han för någon tid sedan i kontakt med en viss Viktor Balabanov, som 1953 i ett "fångförflyttningsfängelse" i Tjeljabinsk träffat, och fört ett långt samtal med, en utlänning som presenterat sig som Wagner. Balabanov hade, sedan han rehabiliterats, sett ett fotografi av Raol Wallenberg och funnit en påfallande likhet mellan denne och mannen som presenterat sig som Wagner. Han hade då kommit fram till att den han träffat 1953 kunde ha varit Wallenberg.

Nads bedömning är, som Du ser av brevet, att Balabanovs uppgifter kunde vara värda att granska närmare.

Mats Foyer

Mats Foyer

Mats Foyer

INK. AMB. MOSKVA		
D. 16/284		
1993 - 11 - 01		
AVD.	GR.	MAL
R	18	sf

MF f. a. 1993-11-01
 В посольство королевства Швеция
 II9590, г. Москва
 ул. Мосфильмовская 60

Ferents Nad
 Omsk oblast-kulturnik

Res: Raul Wallenberg

Уважаемые господа!

Имею честь обратиться к Вам с нижеследующим.

В течении длительного времени я занимаюсь изучением известных всем политических репрессий в 30-50 годы на территории бывшего СССР.

Некоторое время тому назад у меня была встреча с господином Балабановым Виктором Васильевичем, прож. 644077, г. Омск, ул. Пригородная, дом 3, корпус 2, кв. 29, телефон: 63-03-50.

В. Балабанов по фальсифицированному делу был осужден "тройкой" УМВД по Краснодарскому краю в 1952 по ст. 58-17 УК РСФСР к смертной казни, замененной в дальнейшем 25 годами лагерей.

В личной беседе В. Балабанов рассказал, что в мае 1953 г. находясь в Челябинской пересыльной тюрьме в одной камере встретился с иностранцем назвавшимся по фамилии Вагнер, которого этапировали в Москву для каких-то следственных целей.

В. Балабанов имел с ним длительную беседу содержание, которой не берусь пересказывать.

Далее В. Балабанов высказал свое мнение, что это мог быть Р. Валленберг, после реабилитации он видел фотографии Валленберга и находит поразительное сходство.

По профессии В. Балабанов преподаватель рисования, черчения и начертательной геометрии.

Считаю, что сведения, сообщенные В. Балабановым, заслуживают проверки и интересны.

С уважением

Член правления Российского фонда культуры

(Омское отделение)

Ф. Надь

19.10.93

Avsändningsort

Pol 1:1/Depr Magnusson/mjn

Adress

Datum

1993-11-05

Äve

Grupp

Mål

B R Å D S K A N D E

Adress

GK Berlin

Text Ech 14. Från Pol 1:1 (Magnusson)
Re Wallenbergärendet

Bekräftar att jag kan vara i Berlin den 22 november.

Cabinet

KOPIA TILL:
SB
UM
UMK
KABS
POLCH
BITR POLCH
CH POL 1
POL 1:1

AVD.

GR.

MÅL

P

2

En I

AMBASSADEN MOSKVA

1993-11-09

UD STOCKHOLM

FOER KABSEK, POL 1, POL 1:1, SB
(HAFSTROEM).

RE WALLENBERG.

FORTS.

RE WALLENBERG.

VID MIDDAG HOS MIG I FREDAGS TALADE JAG MED
RIKSARKIVCHEFEN PICHoya OM W-AERENDET. PICHoya AER
JAEMTE VOLKOGONOV ENDE BEHOERIGE ATT GAA IGENOM
PRESIDENTARKIVET. JAG HAR JU TIDIGARE TYTT MIG TILL
VOLKOGONOV I W-AERENDET MEN FOERSTAAR NU ATT DENNE
T.F. SJUKDOM OCH ANDRA POLITISKA UPPGIFTER EJ AEGNAT
FULL KRAFT HAERAAT. P. DAEREMOT (VARs FRU F.OE.
SKRIVER ALLA JELTSINS VIKTIGASTE TAL OCH AER EN
RADIKAL OCH BESTAEMD PERSON) AER MYCKET ENGAGERAD I
DESSA FRAAGOR. "JAG VAR DEN SOM UPPTAECKTE
KATYN-PAPPREN OCH MOLOTOV-RIBBENTROP-ORIGINALEN. DET
MAERKLIGA AER ATT JAG TROTS ALLT LETANDE EJ HITTAT
NAAGOT OM WALLENBERG. JAG KAN NU MED SAEKERHET SAEGA
ATT I PRESIDENTARKIVET FINNS INGET HAEROM". P.
SVARADE OCKSAA PAA MIN FRAAGA ATT DETTA GAELLDE
OCKSAA INDIREKTA HAENVISNINGAR OCH MENADE ATT
ARKIVET EJ VAR SAA SAERSKILT STORT OCH ATT HAN
DAERFOER KUNDE SAEGA DETTA MED SAEKERHET. VI
DISKUTERADE SKAELEN TILL HAERTILL OCH P. SPEKULERADE
I ATT W. ANTINGEN VARIT OCKSAA AGENT (ELLER
UPPFATTATS SOM SAADAN) ALT. ATT MAN SOEKT REKRYTERA
HONOM SOM SOVJETAGENT OCH ATT PAPPER HAEROM KUNDE
FINNAS I VEDERBOERANDE SAEKERHETSORGANS ARKIV.

JAG KAN NOG FAA P. STAELLA UPP PAA LUNCH E.D. FOER
EV. YTTERLIGARE DISKUSSION. DOCK VAR HANS UTSAGOR OM
PRESIDENTARKIVET NOG SLUTGILTIGA.

BERNER

AMBASSADEN MOSKVA AF

FAX: 011-46-8-723-1176

November 7, 1993

1993-11-15

Pol 1:1/Depr Magnusson/mjn UNIVERSITY of DENVER

Fax tit

Department of History

Mr. Hans Magnusson
 Assistant Under-Secretary
 Ministry for Foreign Affairs
 Stockholm, Sweden.

Dear Mr. Under-Secretary,

Allow me to return to my correspondence with your predecessor, Mr. Martin Hallqvist, regarding the Wallenberg case. In doing so, I am guided by Mr. Hallqvist's kind telefax letter of June 9, 1992.

Announcing his departure for Kiev, Mr. Hallqvist suggested that upon my (then intended) arrival in Stockholm in early September, 1992, I turn to you for assistance, because you were familiar with the case from your post in Moscow and also chaired the joint Swedish-Russian working group. However, as indicated in my letter of July 30, 1992, graciously acknowledged by Deputy Assistant Under-Secretary Dag Hartelius, I was unable to include Stockholm in a rather short trip to Hungary last year, although I did not give up my plan to visit your beautiful country in the near future.

A recent invitation to participate in an international conference in Budapest in early April causes me to renew and rethink the plan mentioned earlier. The Budapest conference will commemorate the 50th anniversary of the massive tragedy which afflicted Hungarian Jews shortly after the Nazi occupation of Hungary in March, 1944. The same anniversary also marks the beginning of Swedish rescue actions including the one directed by Raoul Wallenberg. Along with accepting, tentatively, the invitation to participate in a session devoted to the work of "Righteous Gentiles," I indicated my intention to present a brief paper surveying the current status of research on the Wallenberg mission to Hungary.

The release of Soviet documents, publication of Russian articles, and the overdue renewal of research on Wallenberg in Hungary have been paralleled by the declassification of (allegedly) new materials by the CIA. All this per se would make offering of a balanced summary desirable and I should like to make the attempt, which cannot be done in good faith without Swedish help. This is why I thought of renewing my request to stop for a visit in Stockholm at the end of next March before the conference in Budapest in early April. Now that the work of reorganization mentioned by Mr. Hallqvist may be completed, my visit on your premises may be perhaps less inconvenient than it would have been last September, although people in foreign offices are always busy in our twentieth century, I am afraid.

Following the advice also given by both Mr. Hallqvist and Mr. Hartelius, I am sending a letter to Dr. Kristian Gerner as well to explore the possibility of an encounter with him while I am in Sweden.

Finally, permit me a question concerning the work of the joint Swedish-Russian Committee chaired by you. I must confess my near-total ignorance

2199 S. University, Denver, Colorado 80208 303-871-2347 FAX# 303-871-4436

The University of Denver is an equal opportunity/affirmative action institution.

INK. LITRICKES DEP.		
D.N. 311/001		
93-11-1109		
AVD P	GR 2	MAL Eu

of the activities of this joint working group, mentioned by Mr. Hallqvist, since our press hardly refers to it, although there was one mention of it in Izvestia, I believe last December. Or is perhaps the working group chaired by you not identical with the international committee of which Professor Guy von Dardel is also a member?

Please, pardon for this confusion in my mind. But if the Committee (or Working Group) has bulletins or reports re the Wallenberg affair, I would be, naturally, interested.

Such technical questions, of course, can wait. What I would appreciate knowing very much is whether, provided I succeed in solving the pertinent financial problems this time, my visit to Stockholm would not be too much of an imposition on your and/or your coworkers patience in late March of 1994?

Thanking you for your kind consideration, I remain

Respectfully yours,

George Barany

George Barany
Professor Emeritus, History

Handl: Tambs Kaj Gradevik

UTRIKESDEPARTEMENTET

1993-11-22

Pol 1:1/Ambr L Olson/mjn

Delges

Kabs

Wallenbergföreningen

von Dardel

Carl Persson

Magnusson, Pol 1:1

Olson, Pol 1:1

Lyrvall, Pol 1:1

amb Moskva

uppsatt

LOM

Bal

11-11-10

0 2 Eu

Raoul Wallenberg

Skrivelse 129 A, 1993-09-16

(2 bil.)

Härmed översändes kopletterande information till tidigare skrivelse. Bilagorna är två promemrior av tambs Kaj Gradevik med sammanställning av genomförda intervjuer med tidigare nämnda personer, som påstår sig veta något om Raoul Wallenbergs öde.

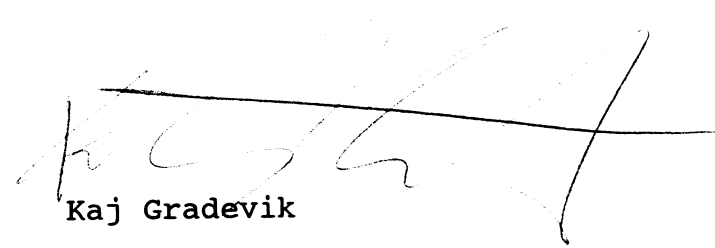
[Signature]
Andreas Ådahl

Intervju med Martins Raudevs 931013, rörande fallet
Raoul Wallenberg
Skrivelse 129 A, 1993-09-16

Först en rättelse. I bilagan till tidigare insänd skrivelse i detta fall refereras det till att Raudevs påstår att Wallenbergs kropp finns begravd i Mazeiki-regionen (Lettland). Detta, pga. ett översättningsfel av en lokalanställd, skall rättas till Mozjajsk (50 km väster om Moskva).

Herr Raudevs påstår att han är synsk och tog reda på var Wallenberg är begravd genom att låta ett metallföremål leda honom till platsen på en karta, och även på plats i Mozjask (Raudevs råkar ha släktingar som bor där).

Undertecknad anser ärendet avslutat.

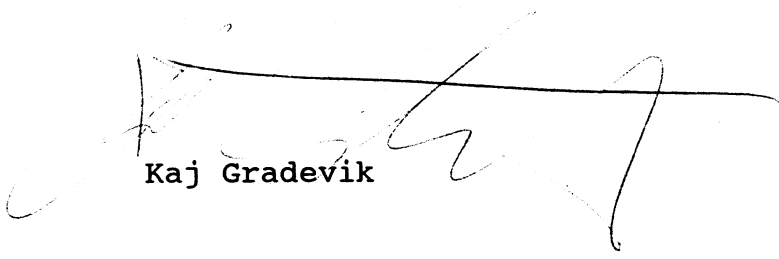

Kaj Gradevik

Intervju med Rudolf Klassen, 931020 rörande fallet
Raoul Wallenberg
Skrivelse 129 A, 1993-09-16

Det enda Klassen ville uppge, var att hade varit i samma fångläger som Wallenberg i 2 år, att han vet var Wallenberg är begravd och vem det var som "angav Wallenberg för ryssarna".

Mer ville Klassen som sagt ej säga, utan ville få komma till Sverige och berätta allt han vet för den "svenska underrättelsetjänsten". Ville ej uppge något mer vare sig för undertecknad eller skriva ner något för vidare befordran till UD eftersom han "vet hur KGB arbetar". Paranoid.

Kaj Gradevik

MINISTRY FOR FOREIGN AFFAIRS
STOCKHOLM

T E L E F A X

Telephone: (46) 8 786 6000

Fax: (46) 8 723 1176

Telex (54) 10590 MINFOR S

To: University of Denver, History Department		Date: 15 November 1993		No: 319/072
From (division): Political Division Assistant Under-Secretary Magnusson		Avd: P	Grupp: 2	Mål: Eu
Subject: The Wallenberg case				
Total number of pages: 1		Please request missing pages referring to the relevant division stated above!		
Avsant den 15/11/93		Klockan 17.58	Sign Hj	

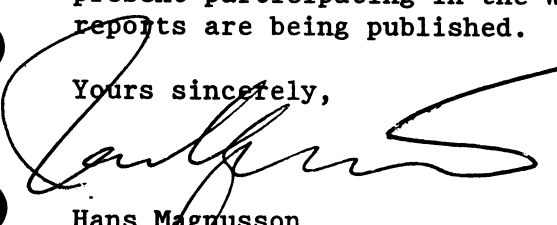
To Professor Emeritus
Georg Barany
Department of History
University of Denver

Dear Professor Barany,

With reference to your fax-letter dated November 7, 1993 I can inform you that I'm certainly ready to receive you at the end of March, 1994, at a date and time to be agreed.

I can also inform you the joint Swedish-Russian Working Group is still active, with its ninth meeting coming up soon. The international Committee chaired by Professor von dardel is at present inactive, but he and another committee member are at present participating in the Working Group. No bulletins or reports are being published.

Yours sincerely,

Hans Magnusson
Assistant Under-Secretary

KOPIA TILL:

SB
UM
UMK
KABS
POLCH
BITR POLCH
CH POL 1
POL 1:1

AVD.	GR.	MÅL
P	2	En

Pol 1:1/ds Lyrvall/Me
1993-11-23
Ex t:
Magnusson, Pol 1:1
Olsson, Pol 1:1

Pal

Exp 93/1123/one

AMBASSADEN MOSKVA

1993-11-15

UD STOCKHOLM

FOER POL 1:1 (MAGNUSSON OCH LYRVALL)

B R A A D S K A N D E

RE SAMTAL VICE MB-CHEF RE WALLENBERG

2
FORTS.

RE SAMTAL VICE MB-CHEF RE WALLENBERG

JAG BESOEKTE IDAG STEPASJIN I SITT AEMNE.
HUVUDBUDSKAPET VAR ATT MAN BORDE SAETTA EXTRA FART
FOER ATT SOEKA FAA FRAM ETT SLUTRESULTAT AV DEN
GEMENSAMMA KOMMISSIONENS ARBETE SAA SNART SOM
MOEJLIGT SAERSKILT PEKADE JAG PAA BEHOVET ORDNA
AATERSTAAENDE INTERVJUER, KLARA UT ALLA ARKIVPROBLEM
ETC ENLIGT VAARA TELEFONSAMTAL. S. FOERKLARADE MAN
SKULLE GOERA ALLT SOM KUNDE AASTADKOMMAS OCH
LAEMNADE ORDET TILL VINOGRADOV. DENNE SADE MAN VAR I
FULL GAANG FOERBEREDELSENA ARBETSGRUPPEN MOETE, VAR
BEREDD ORDNA AATERSTAAENDE INTERVJUER REDAN FR.O.M
NAESTA VECKA, HOELL PAA FOER FULLT MED ARKIVSIDAN
OCH DAERTILL GJORDE EN ANALYTISK GENOMGAANG ENLIGT
OEVERENSKOMMELSE. TILL SYNES VAR MAN ALLTSAA MYCKET
AKTIV. MOEJLIGEN BOER NI FOELJA UPP SAMTALET MED
DIREKTKONTAKT VINOGRADOV ELLER NAAGON ANNAN FOER ATT
DISKUTERA DETALJERNA. JAG TROR ATT HUVUDSYFTET
SAMTALET, ATT POAENGTERA VAART INTRESSE ACCELERERA
ARBETET UPPNAADDES. S. VAR MYCKET FOEREKOMMANDE OCH
VI HADE LAANGT SAMTAL OM DET POLITISKA LAEGET.

BERNER

AMBASSADEN MOSKVA

E

Äväsändringsort

Pol 1:1/Depr H Magnusson/mjn

Ärendet

Datum

1993-11-16

Äväs

Grupp

Mål

P

2

En I

Pol

Adress

Ambassaden Washington

Text Från Pol 1:1 för S-O Petersson
Re Wallenbergärendet

Vore tacksam om Du kunde efterhöra hur det går med
amerikanska arkivefterforskningar i Wallenbergärendet
och om vi redan nu kan få del av det material som
släppts från CIA.

Cabinet

Pol 1:1/Depr H Magnusson/mjn

Ärendes

Datum

1993-11-17

Äve

Grupp

Mål

P

2

Eu F

Adress

Ambassaden Moskva

Text Från Pol 1:1. Re Wallenbergärendet

Efter telefonkontakt med Sokolov, MID igår förefaller det som om den överenskomna tiden för nästa möte med arbetsgruppen står fast, dvs 30 november - 1 december med början efter lunch den 30:e. Vi utgår från att överenskomna intervjuer skall ha ägt rum dessförinnan.

Det vore värdefullt om det någon gång under dessa dagar kunde ges tillfälle till kort samtal med Roginskij, samt (kanske onsdag em), möte med Sergej Kovaljov (och Arzjannikov, om denne inte deltar i arbetsgruppens möte).

Magnusson, Persson och Lage Olson anländer 29/11 med SAS och avreser 1/12. Lyrvall anländer 28/11 och avreser preliminärt den 2/12. Tacksam ambassaden bokar Slavjanskaja.

von Dardel kommer också den 29/11 och hoppas med Nikisjkins medverkan kunna besöka Vladimir och där träffa bl a förre fängelseläkaren Butova efter arbetsgruppens möte. Han hör av sig direkt till er. von Dardel ordnar hotell via akademiska kontakter. Makinen lär komma den 29/11.

Skall vi beställa SAS-limousine härifrån?

Cabinet

Ex: Magnusson
Olson
Lyrvall

SVERIGES AMBASSAD

WASHINGTON, D.C.

Handl: SO Petersson

1993-11-23

Sid 1 (2)

vw
Delges:
SB
UM
UMK
Kabs
Polch
Bitr polch
Ch pol 1
Pol 1:1

Ch pol 1:2
pol 1:2

Utrikesdepartementet

11-3

Re. Raoul Wallenberg. Vårt Aide Mémoire av den 21 april, 1993.

För Pol 1:1 (Hans Magnusson).

PRIMO. I en aide mémoire daterad den 21 april, 1993 begärde vi State Depts hjälp med att få fram uppgifter från amerikanska arkiv om Raoul Wallenberg. Fr a nämndes material rörande "War Refugee Board Activities in Sweden".

SECUNDO. Med ojämna mellanrum har ambassaden stött på i State Dept för att efterhöra hur utredningen fortskrider. Varje gång har tjänstemännen uttryckt samma beklagande frustration över hur långsamt de arkivansvariga arbetar, men förklarat sig inte kunna göra mycket för att påskynda arbetet.

TERTIO. Den 17 nov konstaterade ansvarig tjänsteman i States avdelning för underrättelser och forskning i ett samtal med mig att samtligt material rörande "War Refugee Board" hade överlämnats i samband med den på svensk begäran gjorda efterforskningen och deklassificeringen 1969. Merparten av det materialet hämtades från Roosevelt-biblioteket. Dokumenten översändes med handbrev de Besche - Leifland den 3 feb 1970. Efterforskningarna hade i övrigt, enligt sagesmannen, givit så gott som ingenting, men fortsatte.

1
TERTIO. En märklig upptäckt hade man dock gjort, nämligen två dossierer märkta P 2 Eu USA, som uppenbarligen var svenska. Dossiererna är nu överlämnade till ambassaden och det amerikanska konstaterandet är korrekt. Den första dossiern innehåller följande materialet från War Refugee Board. Dossiererna översändes med nästa lägenhet, eftersom de ändå enligt våra arkivregler är så gamla att de skall förvaras i Stockholm.

QUARTO. Den enligt ett Reuter-telegram av den 30 sept deklassificerade CIA-rapporten hade man ännu i State Dept inte fått ta del av. Det påpekades att enligt Reuthers uppgifter bl a ett telegram från ministern Herschel Johnson till State Dept åberopats, vari Wallenberg angivits som "our choice". Detta telegram hade man dock inte kunnat lokalisera i State Dept.

QUINTO. Vi har nu på egen hand vänt oss till CIA för att få del av den deklassificerade rapporten.

PETERSSON

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Första enheten (Pol 1:1)
Depr Hans Magnusson

327/004
PROMEMORIA

1993-11-23

0 2 En I
(20 52 G)
Pm

Ex till:

Kabs
Polch
Bertelman
Magnusson
Hartelius
Lyrvall
Hafström/SB
E Svensson/SB
Amb Berner, Moskva
Gk Lundvik, Berlin

HEMLIG

Samtal med före östtyske spionchefen Markus Wolf

I syfte att ge tillfälle till i första hand ett samtal i Raoul Wallenberg-ärendet hade generalkonsul Jan Lundvik den 22 november bjudit före östtyske spionchefen (chef för utlandsspionaget) Markus Wolf på lunch.

Wolf, som nu är 70 år gammal, infann sig, något oväntat, till lunchen med sin betydligt yngre (den tredje i ordningen) hustru.

Lunchgästen, som därmed gjorde skäl för sitt goda rykte, påminde mest om en äldre distingerad, mycket charmerande, ambassadör men man såg samtidigt en kraftfull personlighet med hela sitt skarpa intellekt i behåll. Trots att han befann sig i slutfasen av den långa rättegången - slutplädering från försvarets sida skulle ske dagen därpå och dom väntades falla i början av december (åklagaren har begärt sju års fängelse) - föreföll Wolf vid gott mod. Han förväntade sig att författningsdomstolen också skulle säga sitt och om dom skulle falla fanns alltid möjligheten att överklaga.

Wolf hade redan på förhand gjort klart att han inte hade några särskilda informationer i Wallenbergärendet men jag ansåg det ändå vara intresse att pröva vissa uppgifter och hypoteser på honom, med tanke på den långa erfarenhet han haft av samarbete med KGB och särskilt dess första huvudstyrelse.

En stor del av samtalet fick ägnas åt att sätta Wolf in i hur långt vi kommit i den svensk-ryska arbetsgruppen. Av intresse är möjligen Wolfs kommentarer på följande punkter.

1. Han anser det vara mycket sannolikt att man under RW:s vistelse i Ljubjanka och Lefortovo på något sätt försökt rekrytera honom och att Stalin/Berija kan ha haft för avsikt att utnyttja honom även för sina politiska syften. Detta skulle stämma med beteendet i andra fall på den tiden. MW trodde dock inte att första huvudstyrelsen (utlandsspionaget) varit ansvarig i så fall, utan snarare motsvarigheten till den andra (kontraspiionaget).
2. MW trodde inte heller att dödsorsaken angiven på Smoltsov-rapporten motsvarade vad som verkligen hänt. Den var på den tiden bara en vanlig av flera förekommande dödsorsaker som användes för att kamouflera en avrättning. Att behålla RW i fängelse eller att avslöja att han fanns där, hade sommaren 1947 troligen bara blivit en belastning i förhållande till Sverige.
3. Inte heller MW ansåg det idag fanns någon anledning för KGB:s ledning att hemlighålla vad som hänt RW.

Av egen erfarenhet (han efterforskar själv vad som hänt vissa östtyska kommunister) visste han dock att ryska arkiv var svåröverblickbara och att allt material inte fanns där det borde finnas.

Detta innebar dock inte att man med nödvändighet måste fästa tilltro till historien om hur RW:s tillhörigheter hade påträffats i KGB:s källare.

MW ansåg det inte alltför osannolikt att arkivmaterial om RW verkligen förstörts och instämde i min hyptotes att det var troligare detta skett efter 1953 än under Berijas och Abakumovs tid.

4. Flertalet av de äldre medarbetare i sovjetiska säkerhetstjänsten vi talat med i RW-ärendet var kända för MW och han delade på det hela taget vår bedömning av vilken roll de kunde ha spelat, i den mån han överhuvudtaget hade någon kommentar.

Man kan kanske ha en förhoppning om att Wolf i sina fortsatta kontakter med gamla vänner i Moskva borrar vidare i RW-frågan.

- - - - -

Först till kaffet blev det möjligt ta upp den andra fråga jag förberett. Tyvärr hade MW då bråttom att bege sig till sina rättegångsförberedelser varför vi kunde beröra den endast flyktigt (och stående).

Jag frågade MW om de uppgifter som i somras publicerades i Expressen på basis av en f d sovjetisk kommendörs berättelse. Det rörde sig om att östtyska säkerhetstjänsten under 60-talet avslöjat ett antal infiltratörer (närmast motsvarigheten till Spetznaz) från väst, av vilka några under förhör avslöjat västliga miniubåtsoperationer i svenska vatten, något som rapporterats till Moskva.

MW förklarade att han på 60-talet verkligen deltagit i möten under ledning av säkerhetsminister Mielke till

följd av att man arresterat inte utsända agenter utbildade i väst, utan östtyska gränspoliser som flytt och sedan återsänts på olika uppdrag. I något fall hade man fått fram uppgifter och ritningar på miniubåtar som vid närmare undersökning visade sig vara oanvändbara och därför avfärdats som en bluff. Han kunde dock inte utesluta att Mielke, för att visa sig duktig, rapporterat något annat till Moskva, varför det mycket väl kunde tänkas att andra uppgifter fanns där.

Min följdfråga, om ev västlig utbåtsverksamhet kunnat försiggå utan att Sovjet vidtagit motåtgärder hann inte få något egentligt svar.

MW föreföll, på min fråga, inte benägen att fästa någon större tilltro till förekomsten av miniubåtar i Östersjön, i varje fall visste han inget härom, sade han, då redan på väg att gå.

Det är dock inte omöjligt att ytterligare ett väl förberett samtal med MW i denna fråga skulle kunna ge mer.

Hans Magnusson

KOPIA TILL:
SB
UM
UMK
KABS
POLCH
BITR POLCH
CH POL 1
POL 1:1

(Pai)

AVD.	GR.	MÅL
P	2	En I

93/126 Magnusson föll som kognitiv/ME

aa/h

AMBASSADEN MOSKVA 1993-11-26

UD STOCKHOLM

TEL FOYER-MAGNUSSON 1993-11-26. FOER POL
1:1, MAGNUSSON, OLSON OCH LYRVALL

M Y C K E T B R A A D S K A N D E

RE MOETE MED ARBETSGRUPPEN I WALLEBERGAERENDET

FORTS.

RE MOETE MED ARBETSGRUPPEN I WALLENBERGAERENDET

1. SOKOLOV IDAG, FREDAG, MEDDELAT, ATT INTERVJUERNA (FOER LYRVALL) AER UTSATTA ATT BOERJA MAANDAG 29 NOVEMBER KL 10.30. ADRESS: LJUBLJANKATORGET, INGAANG 1 A. HAN KUNDE, UTOEVER BEGYNNELSETIDEN, INTE ANGE NAAGOT PROGRAM FOER INTERVJUERNA. DE SKULLE FORTSAETTA PAA TISDAG FM "I MAAN AV BEHOV". (AMBASSADBIL KOMMER ATT FINNAS TILL FOERFOGANDE.)
2. ARBETSGRUPPSMOETET INLEDS TISDAG 30 NOVEMBER KL 15.00 I LILLA "OSOBNJAKEN" PA ALEXEJ TOLSTOJGATAN.
3. MOETENA MED KOVALJOV, ARZJANNIKOV OCH ROGININSKIJ AER FORTFARANDE UTESTAAENDE. AMBASSADEN HAR I KONTAKT MED ROGINSKIJS OCH KOVALJOVS KONTOR FRAMFOERT OENSKEMAALET OM SAMMANTRAEFFANDEN. BAADE ROGINSKIJ OCH KOVALJOV BEFINNER SIG PAA TJAENSTERESA MEN KOMMER TROLIGEN ATT VARA I MOSKVA DE AKTUELLA DAGARNA. ARZJANNIKOV BEFINNER SIG ENLIGT UPPGIFT I PETERSBURG OCH HAR HITTILLS INTE GAATT ATT NAA PER TELEFON.
4. SOKOLOV SADE VIDARE, ATT MAN - TROTS KORT FOERBEREDELSETID - GJORDE SITT BAESTA FOER ATT ARRANGERA DET AV GUY VON DARDEL OENSKADE BESOEKET I VLADIMIR. MAN HADE SAENT ETT BREV TILL VICE INRIKESMINISTER ABRAMOV I AERENDET. SOKOLOV TRODDE ATT VON DARDELS BESOEK SKULLE KUNNA GAA ATT GENOMFOERA, (VILKET VI MEDDELAT VON DARDEL PER TELEFON).
5. VID TELEFONKONTAKT MED SLAVJANSKAJA, HAR DE SAGT, ATT DE MUNTILIGEN TILL AMBASSADEN TIDIGARE I VECKAN AVBOKAT VAAR DEN 19.11 GJORDA BOKNING PAA GRUND AV BRIST PAA PLATS. VI HAR DAERFOER FAATT BOKA METROPOL, (BOKNINGSNUMMER LYRVALL: 3665817, MAGNUSSON: 2621310, OLSON: 4933308, PERSSON: 1758477). DET STAAR NU KLART, ATT AMBASSADBILAR INTE FINNS TILLGAENGLIGA ATT MOETA PAA SJEREMETEVO, VARFOER SAS-LIMOUSIN BOER BOKAS.
6. JAG BJUDER ARBETSGRUPPEN PAA BUFFELUNCH PAA ONSDAG 1 DECEMBER KL 13.00. NI AER MYCKET VAEKOMNA TILL MOSKVA.

FORTS.

NOREEN

AMBASSADEN MOSKVA

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Första enheten (Pol 1:1)
Lage Olson

330/002
PROMEMORIA

1993-11-26

P 2 Eu'

(PL)

Ex till:

von Dardel
Carl Persson
Magnusson
Olson
Lyrvall

Exp. 93-11-26/
L

Kontaktpersoner i Raoul Wallenbergärendet

Maj Rusjtjov Grass, Östra Falkvägen 13, 236 42
Höllviken, tel. 040/45 70 76 hade via Sonja Sonnenfeld
i Wallenberg-Föreningen i Stockholm bett att bli
kontaktad av Utrikesdepartementet rörande Raoul
Wallenberg.

Grass, som har lettisk bakgrund och under en längre
tid följt utvecklingen i Raoul Wallenbergärendet,
önskade vid ett telefonsamtal den 22 november 1993
förmedla namnen på några letter som hon trodde kunde
ge intressanta upplysningar i ärendet.

Som första namn nämnde hon professor Juris Bojar,
rektor för Lettlands diplomatskola och f.d. KGB-man.
Bojar talar svenska.

En annan f.d. KGB-man, Mauritz Wolfson, som även varit
medlem av Högsta sovjet, kunde kanske vara av stort
intresse i sammanhanget.

Frank Gordon, undersökande journalist, som hade
emigrerat till Israel och nu var bosatt i Jerusalem.

Grass berättade vidare att Uzbekistans ambassadör i Washington hade hoppat av i mitten av november i år. Grass kunde inte namnge denne, men enligt den amerikanska diplomatlistan för augusti i år heter han Muhammad Buhar Malikov. Den f.d. ambassadören kunde också vara intressant i detta sammanhang, framhöll Grass, utan att ange något specifikt skäl utom helt allmänt att samtliga fyra personer hon nämnt torde vara kritiskt inställda till Moskva och ta avstånd från den f.d. sovjetiska staten och dess politik. Med tanke på sin kritiska inställning kunde de nämnda personerna tänkas ha intressanta upplysningar att lämna i Raoul Wallenbergärendet.

Grass trodde sammanfattningsvis att man måste pröva okonventionella vägar för att kunna nå framsteg i ärendet. Det var därvid viktigt att man även kontaktade intressanta nyckelpersoner utanför Ryssland, framhöll hon.

Lage Olson

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Första enheten (Pol 1:1)
deps Björn Lyrvall

333/018
PROMEMORIA

1993-11-29

P 2 En⁵

pal

Ex till:

Kabs
Magnusson
Olson
Lyrvall

Exp 93/202/Me

Samtal i Raoul Wallenbergärendet

1. Intervjugruppen har idag genomfört nya samtal med pensionerade KGB-medarbetare inför mötet i RW-arbetsgruppen.

Samtalen föregicks av visst hemlighetsmakeri från rysk sida. Ingen information lämnades i förväg om intervjuobjekten eller knappt ens att samtalen skulle äga rum. När undertecknad på morgonen mottogs av Vinogradov, Ziborov och Kozlov på säkerhetsministeriets presstjänst uppträdde dessa dock som vanligt, dvs hyggligt och på det hela taget samarbetsvilligt.

Följande kan noteras;

2. Ziborov introducerade pensionerade
generallöjtnanten **Sergej Aleksandrovitj**

✓ **Kondrasjev.** Denne hade gått i pension för två år sedan efter lång tjänstgöring i organen, och berättade att han 24 år gammal kommit till den centrala apparaten 1947 från tre års tolkarbete (uppenbarligen vid MID). Kondrasjev talade

engelska, tyska och franska och tjänstgjorde då inom kontraspionaget, dock ej vid Kartasjovs avdelning eller på utredningsavdelningen för särskilt viktiga ärenden. Ibland inkallades han som tolk också till andra avdelningar än sin egen, och även till Abakumov, främst för översättning av dokument. Vid förhör deltog han dock ytterst sällan

Våren 1947 (förmodligen i april) hade Kondrasjev ombetts att infinna sig i hus 2 vid Lubjankatorget för att tolka. Han mindes inte vem som givit honom ordern. På plats fanns en för K. okänd officer samt en anhållen man i kostym, utan slips, också han okänd för Kondrasjev som tolkade förmodligen till engelska, men det kan också ha varit tyska. Det verkade vara något slags kontrollförhör, en genomgång av tidigare lämnade uppgifter rörande några dokument med listor som påträffats vid arresteringen. Samtalet flöt helt lugnt och fången uppträdde helt kontrollerat utan spår av rädsla. Detta gjorde intryck på Kondrasjev. Förhöret pågick i 1,5-2 h och ägde rum på dagen.

Några månader senare hade K. träffat en kollega från utredningsavdelningen, kanske sekretariatets chef, och frågat vad som hänt med den förhörde. "Han sköts", blev det korta svaret. "Varför", undrade K, varpå kollegan sade "det kunde vara för en hel del - kontakt med flera underrättelsetjänster". Mot slutet av 1947 drog K. slutsatsen att han mött RW. Dennes existens var inte okänd inom säkerhetstjänsten vid denna tid.

Kondrasjev mindes inte vem förhørsledaren var, ej heller vem han talat med på utredningsavdelningen. Det var dock inte Kartasjev, Solovov eller Kopelanskij. Namnet Kuzmisjin hade K. hört, men kände inte denne till utseendet. Det kunde alltså ha rört sig om denne (sista registrerade förhöret

med RW hölls av Kuzmisjin den 11 mars 1947 kl 14.15-16.00). Kondrasjov sade att inget protokoll upprättats.

Kommentar: I en efterföljande diskussion ställde jag mig tvekan till att K. skulle ha frågat en kollega om den okände fångens öde, men fick svaret från Ziborov och Kozlov att K. redan då hade viss ställning i organen och kunde intressera sig. Kondrasjov var känd som en lysande analytiker och om han dragit slutsatsen att det var RW han träffat var detta med största säkerhet korrekt. Senare talade jag enskilt med Kozlov om vittnesmålet, varpå denne framhöll att Kondrasjov varit Krjutjkovs personlige rådgivare fram till pensioneringen 1991 ('en man i Pitovranovs klass'). Jag undrade om Kondrasjov uppdyktat sin historia för att tala om vad han erfarit från ordföranden. Det trodde inte Kozlov men tillade att han med säkerhet visste att Krjutjkov personligen informerat Gorbatsjov i RW-ärendet runt 1988. Jag frågade också hur Kondrasjov påträffats. Kozlov förklarade att Vinogradov framträtt inför tjekesternas veteranförening och bett om hjälp i ärendet. K. hade hört av sig. "Överhuvud taget är det pinsamt för oss att vi inte hittar något avgörande", sade Kozlov, "inte bara i väst utan också här hemma ökar misstron mot MB av detta skäl".

3. Ivan Michajlovitj Smirnov, arkivmedarbetare, var alltså i livet men sjuk och vägrade att träffa gruppen, men hade avgivit vittnesmål per telefon till Ziborov och Vinogradov. Hans minne var ganska dåligt, men han uteslöt inte att han besvarat frågorna om RW och Langfelder tillsammans med Batjurin. Det hade inte funnits någon RW-dossier men en mapp med olika dokument, samt personliga tillhörigheter inklusive cigaretttui och pass. S. sade att det, såvitt han kunde minnas, inte fanns något där som gav information om RW's öde. Någon Smoltovrapport mindes han inte, ej heller brevet den 17 juli 1947. Han mindes heller inte om det funnits någon text eller något nummer på mappen, som förvarats i arkivavdelningens kassaskåp.

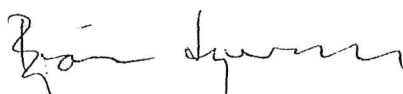
År 1963 hade han lämnat mappen till sin efterträdare, som han glömt namnet på. Vinogradov visste dock vem det var - Ditielin, som avled ca 1967. Dennes efterträdare Gubanov var också borta.

Någon separat akt om Langfelder fanns inte, men däremot trodde S. att det funnits något dokument i RW-mappen.

4. Kozlov hade talat med **Jevgenij Petrovitj Pitovranov** på telefon, varvid denne sagt sig beredd träffa gruppen men att han inte hade något att tillägga. Sudoplatov hade avvisat att han haft något med RW att göra. Beträffande P.'s kuriösa uttalande om RW's matranson på uppdrag av Stalin, hade Kozlov fört saken på tal, varvid P. bekräftat att han läst det någonstans, men inte visste var. Vi enades om att det för närvarande knappast var någon idé att ha ett nytt samtal med P.

5. Oanmälda besökte Kozlov och undertecknad **Ivan Michajlovitj Kuznetsov** i hemmet. Denne var fortfarande piggs och verkade uppriktigt när han sa att han inte visste mer än vad han tidigare sagt i ärendet. Vid närmare eftertanke trodde K. att Smoltsov nog kunde ha skickat en rapport av känt slag till Abakumov eftersom det rörde en viktig fånge. Sådana rapporter sändes ibland till viceministrarna - kanske Ogoltsov. Det var riktigt att Selivanovskij inte sysslade med dessa frågor.

Beträffande Braverman tillade K. att han kommit till Moskva tillsammans med Michejev från Kievstyrelsen. Kozlov sade att B. eftersökts utan framgång. Också Bravermans bror i Tver hade misslyckats att hitta sin bror efter dennes fängelsetid.

Björn Lyrvall

Avsändningsort

Pol 1:1/Depr H Magnusson/mjn

Ärende

Datum

1993-11-29

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu¹

(Pol)

Adress

Ambassaden Bonn

Text

Från Pol 1:1 (Magnusson) re V Falin

✓

lu

Valentin Falin lär numera vara verksam vid ett institut i Hamburg. Tacksam ni kunde bistå med att identifiera detta och skicka uppgift om adress + telefon, ev också kontakta Falin och höra om han vore tillgänglig för samtal i Wallenbergärendet någon gång mellan den 8 och 17 december.

Cabinet

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Första enheten (Pol 1:1)
deps Björn Lyrvall

334/009
PROMEMORIA

1993-11-30

P 2 En
Pal

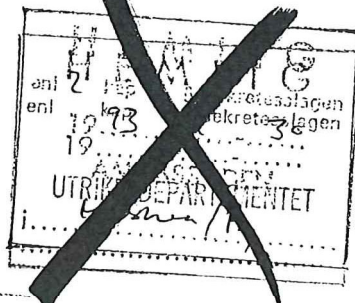
Ex till:

Kabs
Magnusson
Olson
Lyrvall

Hafström, SB

amb Moskva (u nr)/

Exp 931202/CNO

Samtal med Boris Solovov i RW-ärendet

1. Ett tredje officiellt samtal i RW-ärendet hölls idag med pensionerade KGB-officeren **Boris Solovov** i dennes hem i Moskva. Från intervjugruppen deltog Kozlov och undertecknad.

2. Solovov var fortfarande helt klar och minnesgod, men hade hälsoproblem och vissa svårigheter att gå efter ett slaganfall för någon tid sedan.

Han underställdes inledningsvis Vadim Birsteins artikel "Förhören i Lubjanka" (Novovje Vremja 1/93) och berördes helt klart av påståendena om det egna samröret med RW-fallet (Solovov sägs i artikeln ha genomfört uppföljande förhör med RW's medfångar 1948 och 1950 och sedan sänt dem till isoleringsceller i Vladimir).

Den första kommentaren från Solovov var att han

inte "hade några direkta uppgifter om vad som hänt RW". Men 1947 hade det uppstått visst tumult ('voznja') runt Wallenberg. En order (okänt från vem, kanske Abakumov) hade tillställts Kulesjov, chefsperson i utredningsavd för särskilt viktiga ärenden att sammanställa en lista över alla fångar som haft med RW att göra. Kulesjov upprättade ett schema och S. fick se det som hastigast vid något tillfälle. S. hade också, som tidigare nämnts, fått uppdraget av Kulesjov att ta paketet med "material rörande fånge nr 7" till Gertsovskij i första specialavdelningen (arkivet). Vad som fanns i kuvertet visste S. inte, men trodde den ovan nämnda listan låg där, liksom RW's personliga ägodelar. Han hade inte fått kvitto på det överlämnade kuvertet, men trodde att det borde ha registrerats i Gertsovskijs sekretariat.

Solovov förtydligade att hela den enhet han tillhört (under Kartasjov) på våren 1947 överförts med ärenden och allt till utredningsavdelningen för särskilt viktiga ärenden. Solovovs enhet leddes av Kuzmisjin och däri ingick också Kopelanskij. Enheten sorterade under Kulesjov.

Beträffande uppgifterna i Birsteins artikel om de uppföljande förhören 1948 och 1950 så kunde S. varken bekräfta eller förneka. Han fick mängder med uppdrag och kunde säkert ha fått i uppgift att fråga om RW. S. mindes inte. Det var inget märkvärdigt med en frågeomgång av det slag som beskrevs i artikeln - händelsen hade inte satt något spår i Solovovs minne. Ägde de rum berodde det väl på envisa frågor från den svenska sidan, sade S.

Dock mindes han Richter mycket väl (t o m hans födelsedata) och på Kozlovs fråga kom han också ihåg Loyda. Kozlov förklarade att alla dokument för perioden 1945-48 saknades i Loydas akt och S. kastade fram tanken att han "kanske hjälpte oss".

Det innebar att inga protokoll eller dylikt upprättades.

S. tog också upp Smoltsovrappporten spontant och uttalade starkt tvivel om dess äkthet. Det förekom aldrig att en läkare skrev till ministern. Inte heller S. kunde skriva till Abakumov utan det var Kartasjovs sak. Hierarkin höll man hårt på.

En nyckelperson i Abakumovs närhet var Braverman han svarade för sekretariatet och visste mycket. Vladimir Komarov (avrättad) var den utredare som stod Abakumov närmast. S. bekräftade på nytt att Abakumov som regel kallade på Kopelanskiij vid tolkning, även när det gällde "hala och smutsiga" ärenden. Det var inte konstigt att Kuznetsov pekat ut Kopelanskiij. De båda kände varandra ganska väl.

S. bekräftade att han kände Kondrasjov väl men aldrig hört talas om tolkningen med RW. "Det är osannolikt och rent av osanning", sade S. som genast fastslog att Kuzmisjin talade god tyska själv. Det var inte troligt att man förhört en "tysk" krigsfånge på engelska. Underligt också att Kondrasjov inte mindes vem i utredningsavdelningen han talat med om avrättningen. Kanske var personen i livet? Å andra sidan var nästan alla utredare borta. Bara Kulesjov dog en naturlig död. Vid min påminnelse bekräftade S. att Sokolov npg var i livet. Oklart om denne kunde veta något.

Slutligen sade Solovov med emfas att han trodde RW var död och med stor sannolikhet hade avrättats 1947. Då hade allt material också förstörts utom det som lades i kuvertet. Det tydde också Kulesjovs schema och samtalen med cellkamraterna den 22 juli på.

De som kunde ha vetat något var Abakumov, Selivanovskij, Mezjik (Abakumovs vice), Kartasjov,

Kulesjov, Kuzmisjin - det var alla borta. Jag sade att vi talat med Selivanovskij men att han inget mindes. Solovov slog ut med armarna.

Givetvis tog vi upp frågan om gemensamt samtal med Kopelanskij. Solovov sade omedelbart nej med hänvisning till sin hälsa. Varje orossituation kunde få allvarliga följder. Dessutom hade S. redan talat med honom. K. hade rent av kommit hem till S. efter andra intervjun då han hävdade att han inte tjänstgjort i Lefortovo. S. hade talat honom till rätta - påmint om vissa händelser, bl a när en fånge en gång hoppat på Kopelanskij under ett förhör. Solovov trodde att K. mycket väl kände till sanningen, men att det var omöjligt att få honom att tala. Ingen skulle lyckas.

Jag frågade också om Solovovs syn på Vysjinskijs PM till Stalin 1951 vari V. lade fram den officiella bilden av ärendet. Varför inte i ett internt papper säga sanningen. Solovov påpekade att MID brukade få veta vad det skulle veta och även om V. kände till sanningen skulle han inte redovisa sådana uppgifter utan hålla sig till vad han borde veta. Ju mindre man kände till under Stalin desto bättre.

3. Vi lämnade Solovov efter en dryg timmes samtal. Kozlovs reaktion var att S. givetvis vet mer än han vill säga, men väljer att tiga. Han anser förmodligen att hela ärendet är uppenbart även utan ytterligare detaljer: RW avrättades 1947. Vad mer behöver komma fram om detta?

Solovov gör ett ganska säkert och övertygande intryck. Visserligen inväver han sina svar i osäkerhet - "kanske samarbetade han med oss", "förmodligen är rapporten falsk" osv. - men pekar samtidigt nog så tydligt ut färdriktningen. För honom - liksom för Kopelanskij - finns inget

intresse av att säga mer. Med varje samtal låser de dessutom fast sig i sina utsagor - det blir något av en "hederssak" att inte "tjalla" på sig själv - på vad man sagt vid föregående samtal med intervjugruppen. Jag tror att dessa hårdade förhørsledare tar hemligheten med sig i graven.

Björn Lyrvall